

THEO **S**OFIA

Jaargang 112
nr 3 • augustus 2011

In dit nummer:

**Zelfbeheersing en
beschaving • Radha Burnier**

Parsifal van Wagner
(deel 3 van 3) • Alan Senior

De weg van de Boeddha • Bhupendra R. Vora

Waarom is er een
Theosofische Vereniging? • Fay van Ierlant

**Het mysterie en de heiligheid
van het getal zeven • Helena Petrovna
Blavatsky**

De slapende Boeddha • Hans van Aurich

Vrijheid van denken

De Theosophical Society heeft zich wijd en zijd over de wereld verspreid en leden van alle religies zijn en worden er lid van zonder dat ze de specifieke dogma's, leringen en geloofsovertuigingen van hun eigen geloof opgeven. Daarom is het wenselijk het feit te benadrukken dat er geen enkele lering, geen enkele mening is, door wie ook onderwezen of gekoesterd, die in enig opzicht voor enig lid van de Vereniging bindend is, dat er geen lering, mening is die niet vrijelijk door enig lid mag worden aangenomen of verworpen. Instemming met haar drie doeleinden is de enige voorwaarde voor lidmaatschap.

Geen leraar of schrijver, van H.P. Blavatsky tot nu toe, heeft enige autoriteit om zijn leringen of opvattingen op te leggen aan leden. Elk lid heeft evenveel recht om zich te verbinden aan elke school van denken welke hij/zij wenst te kiezen, maar hij/zij heeft geen recht om die keuze aan een ander op te dringen.

Noch een kandidaat voor enig werk, noch enige stemgerechtigde kan onverkiesbaar worden gemaakt of het stemrecht verliezen wegens enige opvatting die hij/zij heeft of wegens het lid zijn van een school van denken waartoe hij/zij zou behoren. Meninge n of opvattingen geven geen recht op voorrechten en kunnen evenmin aanleiding zijn om strafmaatregelen te nemen.

De leden van de 'General Council' vragen elk lid van de Theosophical Society ernstig om deze fundamentele principes van de Theosophical Society te verdedigen, te handhaven en ernaar te handelen, en ook onbevreesd zijn eigen recht te doen gelden op vrijheid van denken en van meningsuiting, binnen de grenzen van hoffelijkheid en rekening houdend met anderen.

THEOSOFIA

Jaargang 112 • nr. 3, augustus 2011
Driemaandelijks tijdschrift van de
Theosofische Vereniging in Nederland
ISSN 0040-5868

Redactie:

Anne Myrthe Iken,
Els Rijneker (hoofred.)
Peter J. Smit

Secretariaat redactie:

Tolstraat 154,
1074 VM Amsterdam

Abonnementen:

Nederland en België
voor 2011: € 25,-
Daarbuiten worden
verzendingkosten extra in
rekening gebracht.
Administratiekosten bij herin-
nering bedragen € 5,-
Losse nummers € 7,-
excl. evt verzendingkosten.

Zetwerk:

Willy van Vledder
Omslag en kleur:
Richard van Dijk
Druk: A-D Druk bv / Zeist

© 2011

Theosofische Vereniging in
Nederland / Amsterdam

Inhoud

Zelfbeheersing en beschaving Radha Burnier	91
<i>Parsifal</i> van Wagner (deel 3 van 3) Alan Senior	96
De weg van de Boeddha Bhupendra R. Vora	102
Waarom is er een Theosofische Vereniging? Fay van Ierlant	107
Het mysterie en de heiligheid van het getal zeven Helena Petrovna Blavatsky	113
De slapende Boeddha Hans van Aurich	117
Verenigingsnieuws	123
Adressen Theosofische Vereniging	131

Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar
worden gemaakt door middel van
druk, fotokopie, of op enig andere
wijze, zonder voorafgaande
toestemming van de uitgever.

De Theosofische Vereniging is niet verantwoordelijk voor
enigerlei mening in dit tijdschrift tot uiting
gebracht, tenzij vevat in een officieel document.

The Theosophical Society

De Theosophical Society (waarvan de Theosofische Vereniging in Nederland de Nederlandse afdeling is) is op 17 november 1875 te New York opgericht door H.P. Blavatsky, H.S. Olcott en anderen. Zij heeft haar internationale hoofdkwartier te Adyar, Chennai, India en 49 afdelingen over de gehele wereld.

De Theosophical Society bestaat uit studenten die bij eender welke religie aangesloten kunnen zijn of bij geen enkele. De leden hebben met elkaar gemeen dat ze de drie doeleinden van de vereniging (zie achterkant omslag) onderschrijven, dat ze religieuze tegenstellingen willen oplossen, dat ze mensen van goede wil bijeen willen brengen ongeacht hun religieuze overtuiging en dat zij religieuze waarheden willen bestuderen en de resultaten van die studie met anderen willen delen. Zij zijn niet door een gemeenschappelijk geloof met elkaar verbonden, maar door het gezamenlijk zoeken en streven naar Waarheid. Zij zijn van mening dat Waarheid gevonden kan worden door studie, door reflectie, door zuiverheid van leven en door toegewijd te zijn aan hoge idealen. Zij zien de Waarheid als dat wat de moeite waard is om naar te streven, niet als een dogma opgelegd door een autoriteit. Zij vinden dat een overtuiging het resultaat zou moeten zijn van individuele studie of intuïtie, en niet daaraan vooraf zou moeten gaan, en gebaseerd zou moeten zijn op kennis, niet op aannames. Zij zijn tolerant jegens allen, ook jegens hen die intolerant zijn, niet als een voorrecht om te verlenen, maar omdat ze dat als hun plicht beschouwen.

Zij trachten onwetendheid weg te nemen in plaats van deze af te straffen. Zij zien elke religie als een uitdrukking van de Goddelijke Wijsheid. Zij geven er de voorkeur aan om religies te bestuderen in plaats van deze te veroordelen, om Goddelijke Wijsheid in praktijk te brengen in plaats van mensen ertoe te bekeren. Zoals Waarheid het doel is, is Vrede het wachtwoord.

Theosofie is de belichaming van waarheden die aan de basis liggen van elke religie en waarop geen enkele godsdienst het alleenrecht kan doen gelden. Theosofie biedt een filosofie die het leven begrijpelijk maakt en die laat zien dat de evolutie geleid wordt door rechtvaardigheid en liefde. Zij geeft de dood haar juiste plek, als een steeds terugkerende gebeurtenis die de poort opent naar een voller en stralender bestaan in een leven dat geen einde heeft. Theosofie geeft de wereld de Wetenschap van de Geest terug, door de mens te leren de Geest te zien als zijn werkelijk zelf en zijn denkvermogen en het lichaam als de dienaren daarvan. Theosofie verheldert de geschriften en leringen van religies door hun verborgen betekenis te ontsluiten, en aldus de juistheid ervan aan het denkvermogen aan te tonen zoals de gegrondheid ervan altijd bewezen is in de ogen van de intuïtie.

Leden van de Theosofische Vereniging bestuderen deze waarheden en theosofen trachten ernaar te leven. Iedereen die bereid is te studeren, tolerant te zijn, naar het hoogste te streven en volhardend te werken, is welkom als lid. Het is aan elk lid zelf om een ware theosoof te worden.

Zelfbeheersing en beschaving

– Radha Burnier

Het principe van zelfbeheersing is overal in de natuur, in de groei van het lichaam en van het denkvermogen in werking te zien. Het manifesteert zich als beperkingen, ingesteld door de natuur om orde en evenwicht te bewaren.

De wetenschapper E.W. Sinnott wijst erop in zijn boek, getiteld *The Biology of the Spirit: Worteltjes aan een stekje blijven niet onbeperkt doorgroeien, maar alleen tot de normale ratio van wortel tot stek hersteld is. Op een of andere manier ligt er in dit kleine uitbottende puntje het ontstaan van het geheel in miniatuurvorm besloten, maar dit vermogen manifesteert zich nooit, tenzij het puntje geïsoleerd wordt van de rest. Wat het gaat doen hangt af van waar het zich bevindt, maar steeds en volhardend is het resultaat geen heterogeen mengsel van blaadjes en stelen en wortels, maar een reeks ordelijke volledige planten. Net als elke soldaat in het leger van Napoleon in potentie het stokje van een maarschalk in zijn knapzak droeg, zo draagt ieder takje van een geranium de mogelijkheid van een hele plant in zich.*

Hieruit leren wij dat de wortel en elke tak en deel van, laten we zeggen een geranium, energie of kracht bevat om te groeien en uit te breiden, maar die kracht wordt op een heel geheimzinnige manier beperkt tot het nodig is dat zij in actie komt.

Wij worden omringd door vele andere voorbeelden van beperkingen die

door de natuur worden opgelegd, maar het wonder ontgaat ons vaak, omdat het verschijnsel ons te vertrouwd is. De kokospalm en andere bomen die heel hoog worden blijven niet dóórgaan met groeien, maar stoppen op een bepaald punt, voordat zij het risico lopen hun evenwicht te verliezen en om te vallen. In feite zouden wij, telkens als wij een kokospalm recht de lucht in zien groeien tot zelfs tien meter hoog, ertoe gebracht moeten worden ons af te vragen hoe die er in slaagt zijn zwaartepunt te behouden. Wanneer en hoe communiceert de natuur met de boom: 'Nu moet je ophouden met groeien'? Alles wat groeit, houdt daarmee op wanneer dit 'het verstandigste is', als we deze frase mogen gebruiken.

Het systeem van de natuur reguleert alle leven en onderlinge relaties op aarde. Dit brengt evenwicht teweeg, waarover natuurlijk veel gesproken is. Wanneer een soort overal voorkomt en zich te snel voortplant, komt er een natuurlijke oplossing en begint de bevolking van deze soort om een of andere reden af te nemen. Als bijvoorbeeld ratten, eekhoorns, slangen en andere dieren die zich in grote getale voortplanten in toom gehouden worden door roofdieren, profiteren over het algemeen zowel het roofdier als de prooi daarvan. Meestal gaat het evenwicht echter verloren wanneer mensen tussenbeide komen, vol zelfvertrouwen over hun superieure kennis.

Eén van de verscheidene dringende behoeften die in het lichaam zijn ingebouwd voor het overleven van het individu, en door het individu voor het overleven van de soort, is honger. Alle wilde dieren hebben ingebouwde remmingen die deze behoefte inperken en schade aan het milieu voorkomen. Zelden eten dieren teveel; zij weten

instinctief wanneer ze moeten stoppen, zelfs als er meer dan genoeg voedsel voorhanden is. Zij lijden niet onder verleiding, zoals mensen die zichzelf volproppen in deze tijd van uitgebreide en gevarieerde voedselproductie. Er wordt wel gezegd dat overgewicht epidemische vormen aanneemt, vanwege de ongecontroleerde eetgewoonten van mensen. De behoefte aan geslachtsverkeer is ook een noodzakelijk deel van het overlevingssysteem, maar in voormenselijke schepselen wordt dit beperkt tot een bepaald seizoen. Zij zijn geen slachtoffer van de wrede problemen die de menselijke samenleving teisteren: onnatuurlijke seksuele omgang, mensenhandel, ziekten enzovoort.

Ofschoon er veel meer te zeggen valt over de natuurlijke orde die evenwicht schept tussen groei en beperking, gaan wij nu over naar de kwestie van cultuur en beschaving die een hoog cultureel niveau laat zien. Cultuur is niet synoniem met talent of genialiteit. Kunstenaars en genieën op het vlak van wetenschap of literatuur kunnen lomp en cultuurloos zijn. Dit komt omdat cultuur zelfbeperking impliceert. Zelfbeperking moet voortkomen uit zelfobservatie en bewustzijn, wat hen ontbreekt. De mens is de enige vrij handelende persoon, verklaarde mevrouw Blavatsky. Deze vrijheid kan ongecontroleerd zijn, onwijs en destructief. Wanneer zij correct met beheersing gebruikt wordt, kan het een waardevolle eigenschap voor de ontwikkeling van het individu en de maatschappij blijken.

In de mens, die zich tijdelijk vreemd heeft van de natuur, is er geen instinctieve zelfbeperking. Deze moet door zelfbewustzijn aangekweekt worden. De culturele mens weet hoe hij

moet spreken, handelen, omgaan met anderen en daarom is hij attent, niet geneigd tot debatteren, noch zijn familie, de samenleving of het milieu in het algemeen te kwetsen.

De eminente wetenschapper Charles Birch zegt in zijn boek *Confronting the Future: Als wij door willen gaan met de aarde bewonen, zal er een omwenteling moeten komen in de relatie van mensen met de aarde, en van mensen met elkaar en met andere soorten die de aarde met ons delen. Een samenleving die denkt dat groei de enige oplossing is voor haar problemen, stelt zich niet alleen lijnrecht op tegen de natuurlijke wereld, maar zet ook mensen tegen mensen op, vanwege de inherent competitieve aard van de ervaring.*

De hele mensheid moet leren zich te beheersen, wat inhoudt dat de individuen die deel uitmaken van de menselijke samenleving waarlijk cultureel moeten zijn en niet moeten veranderen in roekeloze zoekers naar genot en profijt, zelfvoldaan en tevreden over hun vermogen tot uitvinden en genieten.

Onze zogenaamd moderne beschaving moedigt zelfbeperking niet aan. Integendeel, er zijn ontelbare initiatieven ontplooid om begeerten van elke soort op te wekken – naar eten, amusement, opwinding, geld, macht en andere dingen en bijna ieder middel wordt ingezet om de begeerten te vervullen. Daarom wordt er op een ongekende schaal wreedheid begaan, wordt het milieu vernietigd en wordt de verscheidenheid op aarde snel gedecimeerd. De acute problemen die tegenwoordig bestaan zijn in hoge mate het gevolg van het niet willen accepteren van ‘grenzen aan de groei’. ‘Hebzucht’ is het wachtwoord van de tegenwoordige menselijke samenleving en het is

twijfelachtig in hoeverre wij de huidige competitieve tijd als een beschaafde periode kunnen kenschetsen.

Het is ook de moeite waard ons te herinneren dat een basis van cultuur, dat wil zeggen, zoals wij al opgemerkt hebben, het beperken van onszelf om orde en aangenaam gedrag in relaties te ervaren, essentieel is voor spirituele vooruitgang. Veel van onze religieuze teksten beschouwen zelfbeperking als een belangrijke kwalificatie om vooruitgang te boeken op het spirituele pad. In de Vedanta is *dama* (onderwerping van de zinnen, redactie) één van de zes spirituele gaven of *sampatti's*. Ook in de *Dhammapada* wordt de nadruk gelegd op zelfbeperking voor het betreden van het Pad. Soortgelijke verklaringen bestaan in alle grote geschriften en religieuze teksten. Zelfbeperking begiftigt ons met talloze voordelen, daar zij belangrijk is voor het in stand houden van het evenwicht in de natuur, voor het opbouwen van een culturele maatschappij en het functioneren in een beschaving waarin spiritueel leven kan bloeien.

De klimaatcrisis

In Adyar is de temperatuur in de zomer van 2006 tot boven de 40 graden Celsius gestegen. Wij ervaren de impact van de Agni Nakshatram (Vurige Ster) waarvan traditioneel gezegd wordt dat zij ieder jaar zeer warm weer met zich meebrengt om deze tijd. Maar de Vurige Ster was vroeger veel milder.

Bij de introductie van een fotoboek van Adyar met foto's, genomen door Krishnamurti als jongen, vroeg C.W. Leadbeater zich af waarom mensen de heuvels in gingen terwijl de zomer zo aangenaam was in Adyar, met temperaturen die zelden boven de 100 graden Fahrenheit kwamen: *Het klimaat*

van Adyar kent niet de extreme temperaturen van Noord India. Soms wanneer onze president in Benares is, schrijft zij ons ontroerende brieven die haar gevoelens beschrijven nadat de thermometer drie weken achtereen 118 graden Fahrenheit heeft aangewezen; en wij, genietend van de stevige zeebries, verheugen ons, omdat karma ons lot geworpen heeft in het zuidelijk deel van dit machtige schiereiland. Wij zijn in feite buitengewoon gunstig gelegen, want bij veel gelegenheden deze zomer hebben wij vastgesteld dat onze temperatuur hier in Adyar 10 of 12 graden lager is dan in het centrum van Madras...

Het regenseizoen duurt twee maanden, van half oktober tot half december; gedurende de rest van het jaar regent het meestal helemaal niet, behalve soms een paar buien in april. De hele winter door stijgt de thermometer nooit boven 80 graden en het is tamelijk kil in de vroege ochtend... Over het algemeen stijgt onze zomertemperatuur nooit boven 93 graden en zit zij er vaak onder.

Hogere temperaturen en zwakkere moessons zijn nu al een aantal jaren normaal in Adyar. De verandering heeft onze watervoorraad zowel kwalitatief als kwantitatief beïnvloed. Watertekort voor irrigatie beïnvloedt natuurlijk de vegetatie. Ouderen weten hoe het weer voortdurend aan het veranderen is; anderen kunnen moeilijk geloven dat Adyar vroeger het hele jaar door gematigd weer kende!

Opwarming van de aarde lijkt een feit te zijn en nieuwsverslagen melden dat de gletsjers in de Himalaya aan het smelten zijn en dat de ijskap op de polen dunner wordt. Vorig jaar registreerde Sydney in het zuidelijk halfrond 45 graden Celsius midden in de zomer. Het geweld van de orkanen Rita en Katrina zou, volgens sommige

bekende wetenschappers, de mensen bewust hebben moeten maken van het gevaar van klimaatverandering, maar er zijn mensen die weigeren te geloven dat menselijke activiteiten het klimaat kunnen veranderen en zij willen de verschijnselen graag toeschrijven aan cyclische schommelingen, wat kan duiden op de spreekwoordelijke struisvogelpolitiek.

De Europese Commissie maakt echter werk van landen die de klimaatveranderingswetgeving in de EU en het Kyoto-protocol schenden. De *Telegraph* in Londen citeert professor Sir John Lawton, voorzitter van de Royal Commission on Environmental Pollution: *Wij kunnen redelijkerwijs de conclusie trekken dat opwarming van de aarde, voor een substantieel deel veroorzaakt door mensen (dat weten wij), zorgt voor toegenomen temperaturen van het zeeoppervlak en daarom de geweldadige kracht van orkanen doet toenemen.*

De intensiteit van orkanen is naar men zegt in de afgelopen 35 jaar toegenomen, blijkt uit onderzoeksresultaten die gepubliceerd werden in *Science*. Andere mensen die Sir John Lawton steunen bij het doen uitgaan van een waarschuwing en de oproep om onverwijld actieplannen te maken zijn Lord May, president van de Royal Society en professor Sir David King, de wetenschappelijk hoofdadviser van de minister-president. Ook van de andere kant van de wereld komt de waarschuwing dat wij, als wij te weinig doen om de huidige trend tegen te gaan, balanceren op de rand van de afgrond: de koraalriffen worden beschadigd en de fauna die afhankelijk is van de riffen neemt af. Bezoekers die tegen 2050 naar Queensland reizen, zien misschien wel de 'Great Stumpy Reef',

zegt Dr. Tim Flannery, directeur van het South Australian Museum. Men verwacht dat de helft van de regenwouden van Australië vernietigd wordt als de temperatuur op aarde ook maar met één graad toeneemt.

Het doen kenteren van deze veront- rustende trend betekent onze behoefte aan comfort te verminderen – enorme auto's die benzine slurpen, meer toeristisch luchtvaartverkeer, vervuilende fabrieksuitstoot enzovoort. Eenvoud en opoffering zijn niet in de mode. Er zijn altijd onscrupuleuze elementen die graag winst willen maken, niet goed-

schiks dan wel kwaadschiks. Toen een enorm aantal mensen leed onder de orkaan die New Orleans deed overstromen, haastte een aantal jagers zich om krokodillen die in het gebied vastzaten te doden om modehuizen die rekenden op een overvloed aan huden, daarvan te voorzien. Profiteurs kunnen uitzien naar het vergroten van hun bankrekeningen wanneer ernstige klimaatrampen de wereld teisteren.

Uit: *The Theosophist*, juni 2006
Vertaling: A.M.I.

Mijn broeders, u en ik kunnen, als wij dat willen, vandaag nog beginnen met de grote verzaking.

Als wij er niet in het dagelijks leven aan beginnen, in ons van uur tot uur omgaan met onze medemensen, wees er dan van overtuigd dat wij dat niet kunnen wanneer wij op de top van de berg staan. De gewoonte van dagelijkse opoffering, van nadenken, van altijd geven en niet nemen, alleen dan leren wij wat de uiterlijke wereld de grote verzaking noemt...

Het is niet één enkele daad die de wereld verbaast welke het ware discipelschap vormt, anders waren de held of de martelaar grootser dan de discipel. Het leven van de discipel wordt thuis geleefd, in de stad, op kantoor, op de markt, temidden van gewone mensenlevens. Het ware leven van opoffering is dat wat zichzelf volkomen vergeet, waarin verzaking zo gewoon wordt dat het geen moeite kost, dat het iets vanzelfsprekends wordt. Als wij dat leven van opoffering leiden, als wij dat leven van verzaking lijden, als wij ons dagelijks voortdurend wijden aan anderen, zullen wij eens op de top van de berg aankomen en zullen wij ontdekken dat wij de grote verzaking hebben verricht, zonder zelfs maar te dromen dat er enige andere handelwijze bestond.

Annie Besant in: *The Laws of the Higher Life*
Vertaling: A.M.I.

Parsifal van Wagner (deel 3 van 3)

– Alan Senior

Dit is het derde en laatste deel van een artikel over Wagner en diens opera *Parsifal*. De delen I en II stonden respectievelijk in het zomer- en het herfstnummer 2010 van *Theosofia*.

Tweede Bedrijf

Het magische kasteel van Klingsor ligt op de helling tegenover de berg van Monsalvat. De tovenaar is geen gewone boosdoener, maar iemand die er door zijn innerlijke egoïsme niet in slaagde zijn verlangen om heilig te worden te realiseren. Wanneer hij Parsifal naderbij ziet komen, van wie hij vermoedt dat hij wel eens de bevrijder van Amfortas zou kunnen worden, smeedt de tovenaar het plan om hem naar de ondergang te lokken. Hij roept daartoe Kundry op die, zoals we weten, staat voor het beginsel van Materie, Vorm en Afscheidenheid. Zij verzet zich hiertegen, maar Klingsor suggereert dat de naderende ridder wel eens degene zou kunnen zijn die haar van haar vloek zou kunnen bevrijden, dus ze gaat zich klaarmaken. Parsifal maakt nu kennis met de Tuin der Lusten en de wellustige ‘bloemenmeisjes’ van Klingsor die mooier zijn dan bloemen en hun best doen hem te verlokken. Hier kunnen we even denken aan *De Stem van de Stilte: De*

WIJZEN vertoeven niet in de lusthoven van de zinnen. De *WIJZEN* slaan geen acht op de zoetgevooisde stemmen van de begoocheling (fragment I: 30-31, UTVN Drie Wegen, één Pad, blz. 39). Deze bloemenmeisjes komen in de oorspronkelijke bronnen niet voor en zijn ontleend aan *Die Sieger*. Zij staan voor de subtiele krachten van begoocheling, die ons onze zelfbeheersing en ons onderscheidingsvermogen doen verliezen en ons beoordelingsvermogen versluieren met de aantrekkelijke sluiers van zintuiglijke indrukken en vurige verlangens (*maya* en *kama*) die men ten onrechte voor de werkelijkheid kan houden.

Parsifal is echter in staat weerstand te bieden aan hun omhelzingen en weigert zich te laten inpakken door dit uiterlijk vertoon. Kundry, die nu ten tonele verschijnt als een betoverend knappe jonge vrouw, stuurt de bloemenmeisjes weg en probeert hem met haar eigen erotische charme in haar ban te krijgen, maar zulke passies hebben geen blijvende of bindende kracht over hem, dus vertelt Kundry hem over zijn vroege jaren, waarbij ze al haar verleidingskunsten in de strijd gooit. Ze spreekt over de dood van zijn vader, hoe zijn moeder probeerde hem te beschermen tegen elk leed door hem af te schermen van de wereld (hier ligt een verband met het verhaal over het vroege leven van Boeddha) en hoe zij stierf aan een gebroken hart toen hij haar verliet. Zij biedt haar liefde aan om hem te verlossen van de schuld van zijn moeder's dood en zij kust hem hartstochtelijk, maar Parsifal springt ontzet op, omdat hij de pijn van de speerwond van Amfortas voelt en wordt niet in verleiding gebracht. In plaats daarvan krijgt hij een visioen van de Graal, ervaart 'het grote leed

van de mensheid' en wordt vervuld van onmetelijk mededogen. Om het uit te drukken met de woorden van Sri Sankaracharya: *Wanneer alle verlangens volledig zijn uitgedoofd, kan atman ongehinderd gerealiseerd worden.*

Hier zien we opnieuw de invloed van Schopenhauer en de oosterse filosofieën in het concept van 'niet-afgescheidenheid' – dat wat we anderen aandoen, doen we onszelf aan. De schok van Kundry's kus heeft de sluier van maya verwoest (wat Schopenhauer de illusie noemde die ons het zicht ontnemt op de 'wereld- als- wil'). Parsifal weet nu dat hij één is met Amfortas, hij ervaart diens pijn, verleiding en wond, alsof hij die zelf heeft opgedaan.

Hebben onze moderne media ons geholpen om onszelf evenzo te zien in de context van een groter geheel, op een planeet die steeds kleiner wordt? De pijn en het verlies van oorlogen die hier en nu uitgevochten worden in verschillende delen van de wereld worden dagelijks in geur en kleur onze huiskamers binnengevoerd. We zijn getuigen van de uitbarstingen van conflicten, folteringen, verwondingen en vaak hongersnood, die ons woedend kunnen maken, maar die ons ook diep binnenin onszelf de grote angst en het grote leed van die mensen, ver weg, kunnen laten voelen. Dit wekt zeker mededogen, een verschuiving in bewustzijn en een gevoel van één te zijn, verbonden te zijn – een begrijpen dat alles wat bestaat onderling verbonden is. Wat één van ons raakt, dat raakt ons allemaal, een reactie die zo sterk is dat men gretig naar gerechtigheid gaat verlangen en waardoor velen ertoe gedreven worden om iets te doen om het lijden te helpen verlichten. We zeiden al dat het antwoord op de vraag

‘aan wie staat de Graal ten dienste?’ kan zijn: ‘aan hen die dienen’. Daarmee bedoelen we dan individuen die, zoals Parsifal, door de sluier van onwetendheid, afgescheidenheid, hebzucht, en dogma’s heen breken en er, in plaats daarvan, voor kiezen om tot instrumenten van genezing en heelwording te worden – afgestemd op *één wereld, één hart, één denkvermogen*. Parsifal hoeft de vraag dus niet meer te stellen, want hij is nu in staat om onzelfzuchtige dienst te verlenen, om niet alleen de koning, maar ook een wegwijzen-de Broederschap van de Graal te genezen.

De Graal staat ten dienste aan individuen die, zoals Parsifal, er voor kiezen om tot instrumenten van genezing en heelwording te worden – afgestemd op één wereld, één hart, één denkvermogen.

Alle pogingen om de missie van Parsifal te dwarsbomen zijn afgeslagen. Met heldere visie hoort hij de oproep van de goddelijke wil tot verlossing*. Er heeft een transformatie plaatsgevonden, die het resultaat is van zijn levendige bewustwording van het universele lijden. Kundry realiseert zich ook dat hier eindelijk iemand is die tegen haar charmes bestand is, dus roept ze Klingsor om hulp. Deze verschijnt terstond en slingert de Speer naar Parsifal, maar het is verboden om deze heilige Speer – de Wil – voor het zelf te gebruiken en, in plaats van doel te treffen, blijft hij hangen boven het hoofd van Parsifal. Een vergelijkbaar verhaal vinden we in oude boeddhistische vertellingen waarin Mara, de grote verleider of Heer van Illusie,

probeert hetzelfde te doen om Boedha’s verlichting te voorkomen. Parsifal maakt het kruisteken en stelt daarmee de Wil in dienst van zijn heilig doel. Nu is er geen verlangen dat illusoire objecten versterkt, want Parsifal is volledig ontwaakt. Nu hij de ultieme staat van heiligheid bereikt heeft, is hij onverschillig geworden voor lust en pijn (in het Sanskriet aangeduid als *viraga*). Alleen de waarheid wordt waargenomen, en Parsifal kan niet langer geraakt worden door kwade aanvallen. Er vindt een hevige aardbeving plaats en het kasteel van Klingsor stort in, terwijl de Tuin van Maya verdort tot de woestijn die hij altijd is geweest. De beproeving is voorbij; Kundry zinkt ter aarde en Parsifal krijgt het beheer over de Speer en de controle over de situatie, waarbij de muziek van Wagner zowel de vergankelijke aard van het materiële, als het blijvende van de geest tot uitdrukking brengt.

Derde Bedrijf

In het voorspel tot het derde bedrijf klinken opnieuw veel van de motieven door uit het werk als geheel, waarmee in muzikale termen de ervaringen van Parsifal vanaf het begin van zijn zoektocht geschilderd worden. We horen ook een nieuw motief dat het thema van Verlatenheid genoemd wordt en waarin de droefheid van de ridders geschilderd wordt, veroorzaakt doordat Amfortas hen niet kan voorgaan in de Graalceremonie; daardoor wordt de Graalmuziek gefragmenteerd en vervormd. Er is echter ook een muzikaal herkenbaar thema van Belofte, helder en triomfantelijk, dat de onoverwinnelijke geest van de held verbeeldt die de kracht en de moed heeft om alle obstakels te overwinnen.

Enige jaren later is het Goede Vrijdag en een gevoel van vrede doordringt het landschap. Nu is Parsifal ten volle afgestemd ‘op het grote hart en denken van de gehele mensheid’; is hij voortgegaan om in eenzaamheid zijn zelfopgelegde missie te volbrengen. Gurnemanz is een kluizenaar geworden, die in een hut bij een heilige bron leeft. Amfortas heeft geweigerd de Graal te onthullen vanwege de pijn die hem dat veroorzaakt. Met andere woorden: het lagere denken is zich bewust van zijn eigen onzuiverheid en onwaardigheid en schrikt terug voor iedere poging om het spirituele tevoorschijn te roepen, omdat het beperkte persoonlijke zelf machteloos is.

Gurnemanz beklagt zich erover dat de ridders geen leider hebben en passief zijn, wanneer hij plotseling Kundry bewegingloos in haar boetekleed in het struikgewas ziet liggen. Langzaam brengt hij haar weer bij bewustzijn. Zij roept uit: “Laat mij dienen! Laat mij dienen!” Iedere keer dat zij haar loyaliteitsverbinding veranderd heeft, is zij in een toestand van verstarring terechtgekomen. Dit verwijst naar Laya (ontbinding) of, in *De Geheime Leer*, het Laya-Punt of Laya-Centrum, de toestand waarin substantie (Prakriti) homogeen is, niet in staat te handelen of te onderscheiden. Kundry moest altijd door deze kritische toestand gaan om te kunnen dienen, maar nu de macht van Klingsor over haar verbroken is, is zij werkelijk vol berouw en weer wakker geworden om trouw te kunnen zweren aan de Graal.

Parsifal komt binnen in wapenrusting (die voor Wagner de actieve wil symboliseert) en hij draagt de heilige Speer. Gurnemanz verwijt hem een wapen te dragen op Goede Vrijdag, maar wanneer Parsifal de wapenrus-

ting aflegt en in stil gebed voor de Speer neerknielt, herkennen de oude ridder en Kundry hem *en* de Speer. Parsifal hoort nu van de droevige staat van de Broederschap en van de dood van Titurel; hij voelt intens verdriet en mededogen voor het lijden van Amfortas. Kundry wast zijn voeten en wrijft ze met olie in, ze afdrogend met haar lang golvend haar. Dit herinnert weer aan Maria Magdalena die de voeten van Christus oliet. Dit is om het denken te zuiveren en Parsifal tot het volle bewustzijn te doen ontwaken van de taak die vóór hem ligt. Alles wat hem te doen staat – de situatie in het Graal Kasteel te vernieuwen, te regenereren en te veranderen – moet volbracht worden op een hoger niveau dan het niveau van het op de zintuigen gebaseerde denken (gesymboliseerd door de voeten die de aarde raken). Het vermengen van dit laatste niveau van het denken met dat van de Hoger Denkvermogen kan niet leiden tot transcendentie of tot een verheven niveau van waarheid – de stoffelijke mens kan zich niet identificeren met de geestelijk-spirituele mens. Parsifal vraagt Gurnemanz om hetzelfde met zijn hoofd te doen (het Hoger Manas). Dan, als ridder van de Graal en bewuste verlosser – sterk, mededogend en zelf-verlicht – , giet hij bronwater over het hoofd van de berouwvolle Kundry; dit is haar uiteindelijke verlossing en heiliging, zodat haar verlangen verbonden wordt met het Hoger Zelf. Prakriti, getranscendeerd, bestaat nu werkelijk alleen om te dienen.

Parsifal ziet alles met nieuwe ogen, voelt zich één met de Natuur om hem heen, die vervuld lijkt te zijn van magie, en hij maakt hier een opmerking over. Gurnemanz vertelt hem dat dit komt door de betovering van Goede

Vrijdag. Een gevoel van volmaakte rust is in Parsifal's ziel ingetreden en een gezegende kalmte lijkt te zijn nedergedaald over de Natuur; rust heerst over woud en weide. De muziek van Wagner voor deze betovering van Goede Vrijdag ademt 'de vrede van God die elk begrip te boven gaat', Zij symboliseert het grote transformerende proces van Kundry's verzoening (éénwording) met het spirituele (Parsifal), een alchemistisch proces dat de aspirant tot het niveau van Meester heeft verheven. Nu heerst overal de visie van het *ene leven* – buddhisch bewustzijn, dat zegenrijk het Zelf onthult – een bewuste en blijde uitstorting van leven, zodat anderen er deel aan mogen hebben. Het gelui van klokken in de verte leidt hen naar de Graal-Tempel waar de ridders de lijk-kist dragen van de heilige Titurel, gevolgd door de draagbaar met de lijdende Amfortas.

Een prachtig licht schijnt en verspreidt zich door de hele Hal wanneer hij de Speer op zijn juiste plaats teruglegt; occulte kracht wordt weer verbonden met occulte kennis, bij degene die bevrijding bereikt heeft.

De ridders smeken Amfortas om de Graal een laatste keer te onthullen, maar hij kan het niet, toont zijn wonde en smeekt de ridders hem te doden. Zij deinzen terug en Parsifal treedt naar voren om de zij van Amfortas met zijn heilige Speer aan te raken, een dramatische handeling van Wagner die sterker werkt dan de eenvoudige procedure van het stellen van de vraag. Hoewel de Wil vermengd was met Begeer-

te, kan zij nu het lager bewustzijn helen, wanneer het zich heeft overgegeven aan het spirituele bewustzijn. Alleen zij die volkomen onzelfzuchtig zijn en beschikken over het fijnste onderscheidingsvermogen beschikken over het spirituele vermogen dat wordt gesymboliseerd door de Speer; daarom is Parsifal in staat te genezen. Hij bestijgt de treden van het heiligdom en neemt de Graal uit zijn kist, onthult hem en knielt ervoor in gebed. Een prachtig licht schijnt en verspreidt zich door de hele Hal wanneer hij de Speer op zijn juiste plaats teruglegt; occulte kracht wordt weer verbonden met occulte kennis, bij degene die bevrijding bereikt heeft. Hierover werd gesproken in *Openbaring: Hij die overwint zal ik tot een pijler maken in het huis van mijn God: hij zal daaruit niet meer voortgaan*. Hoewel hij 'de andere oever' bereikt heeft, heeft Parsifal er echter als bewaker van de Graal voor gekozen om op aarde te blijven, als bodhisattva of nirmanakaya, met recht een boeddha van Mededogen, een bodhisattva uit vrije keus, die in de wereld blijft en in staat is alle levende wezens te dienen. *Het nederig kleed van Nirmanakaya aannemen betekent eeuwige gelukzaligheid voor het Zelf verzaken om te helpen met de verlossing van de mens* (fragment II, 145, *De Stem van de Stilte*, UTVN *Drie Wegen, één Pad*, blz. 61). Parsifal had de gelukzaligheid van Nirvana bereikt en opgegeven, de laatste stap op het Pad van Verzaking.

De Graal gloeit steeds stralender en een witte duif (het Atma) daalt neer om boven het hoofd van Parsifal te blijven zweven. De Drie-eenheid is nu in manifestatie in het bewustzijn van de volmaakte mens (Speer, Graal en Duif), alle verenigd als Kracht, Wijs-

heid, en Liefde. Kundry, kijkend naar Parsifal, valt levenloos op de grond; het materiële beginsel is metaforisch gedood nu de hogere beginselen zich ten volle manifesteren. Parsifal houdt de graal in een zegenend gebaar boven de ridders, terwijl Amfortas (nu verlost en verenigd met het Hoger Manas) en Gurnemanz, die stond voor het Antahkarana – de brug tussen het lager Manas [Amfortas] en het Hogere of Buddhi-Manas [Parsifal] – beiden in erbetoon voor hem knielen. De cyclus van verlichting wordt tot een einde gebracht met de betoverende schoonheid van het Graalmotief. Zo is *Parsifal* van Wagner het hoogtepunt van de vele uitdrukkingen van esoterische waarheid van de componist, gegeven voor ‘hen die oren hebben om te horen’, een stroom licht werpend in het bewustzijn van zoekers. Wagner werkte op het niveau van het Hoger Zelf en voegde verhelderende details toe aan oude mythen en aan de oude esoterische tradities uit de middeleeuwen. Hij zei hier zelf over: *Ik werk voor degenen die bezig zijn te ontwaken!*

*Erlösung (verlossing) betekent letterlijk ‘loslaten,’ ‘losmaking’ of ‘bevrijding’. In het geval van Amfortas betekent het bevrijding van zijn doodstrijd of afgescheidenheid van het hogere, oneindige Zelf (*attavada*). Bij Kundry betekent het de bevrijding van de vloek van eindeloze wedergeboortes, zowel als verleidster als boetedoener; en voor het koninkrijk van de Graal betekent het dat er weer vruchtbaarheid en welzijn zal komen voor het land en zijn bewoners. Voor Parsifal, tenslotte, betekent het de bevrijding van alle illusies (*pratyahara*), wat hij in dit stadium heeft bereikt.

Verwijzingen en meer lezen:

Wolfram von Eschenbach, *Parzival*, ed. André Lefevere, Continuum, New York, 1991.

A.S. Banks, *Parsifal, a Study and Interpretation*. Theosophical Publishing Society, 1908.

Max Heindel: *Mysteries of the Great Operas*, Rosicrucian Fellowship, Mt. Ecclesia, Oceanside, CA USA, 1921.

Gustav Kobbé, ‘Parsifal’ in *Wagner’s Music-Dramas Analysed*, Putnam, London, 1927.

Corinne Heline, *Esoteric Music of Richard Wagner*, New Age and Philosophy Center, Santa Monica, CA USA, 1986.

J. Head/S.L. Cranston, compilers, *Reincarnation: The Phoenix Fire Mystery*, Julian Press/Crown Publishers Inc, N.Y. 1977, pp. 294-296, 327-330.

Clement A. Harris: ‘*The Religion of Richard Wagner*’; in *The Theosophist*, TPH, Adyar, december 1914.

Christine Hartley; *The Holy Grail*, in *The Theosophist*, TPH, Adyar, aug. 1984.

Jeanine Miller: *Holy Vessel, Holy Grail*, in *The Theosophist*, TPH, Adyar, oktober en november 1989.

I.M. Oderberg, ‘*The Quest: From Simple Fool to Grail Servant*’, in *Sunrise*, Theosophical University Press, november 1978.

Rolf May, *Wagner’s Parsifal*, in *Sunrise*, TUP, oktober 1992- januari 1993.

Zie ook het lemma *Monsalvat* op www.monsalvat.nl, de Parsifal Internetpagina, met artikelen geschreven en geselecteerd door Derick Everett, 1996-2004.

Uit: *The Theosophist*, augustus 2008

Vertaling: Louis Geertman

De weg van de Boeddha

– Bhupendra R. Vora

In wezen is boeddhisme een levenswijze, gebaseerd op de leringen van de stichter ervan en gedemonstreerd door zijn voorbeeld.

Bhupendra R. Vora is langjarig lid en voormalig voorzitter van de Theosophical Society (TS) in Oost en Centraal Afrika.

Er zijn prachtige legenden ontstaan rond de geboorte, de jeugd en de adolescentie van Siddhartha Gautama. Hierin wordt verhaald hoe hij, ondanks zijn gelukkige en beschermde leven binnen de paleismuren, ontdekte dat verdriet, ziekte en dood universeel zijn; hoe hij op 29-jarige leeftijd zijn woning, vrouw en pasgeboren zoon verliet en in zijn eentje het woud inging om te ontdekken hoe er een eind gemaakt kon worden aan het lijden van de mensheid. In de zes jaar als kluizenaar die daarop volgden, experimenteerde hij met uiterste zelfkastijding, waaronder uithongering, maar omdat hij geen antwoord kreeg op zijn vraag, gaf hij die weg op en begon hij weer wat te eten om zijn verzwakte lichaam te doen aansterken. Toen hij in meditatie verzonken zat op de dag van de volle maan in mei (wesak of vaisakha), vond hij het antwoord en werd hij een Sammāsamboeddha – de alwetende, ontwaakte, of verlichte mens. Daarop volgden 45 jaar actief leraarschap, waarin hij door het land trok en de mensen liet zien hoe zij een eind konden maken aan alle ziektes, disharmonie en lijden, en hoe zij dezelfde onver-

stoorbare vreugde konden vinden die hijzelf bereikt had.

Er zijn heel wat vertelsels in de Jatakaverhalen over de vorige levens van de Boeddha die aantonen dat hij leven na leven trachtte deugden te ontwikkelen en zichzelf geleidelijk te vervolmaken. Elk van deze verhalen heeft een moraal en leert ons iets over het pad van de bodhisattva.

Toen de Heer Boeddha de laatste van vele geboorten aanvaardde als Gautama, leek hij aanvankelijk niet van plan geweest te zijn om een nieuwe religie te stichten. Hij leek eenvoudig een hervormer van het hindoeïsme te zijn – een geloof dat al een aanzienlijke ouderdom bezat en daardoor sterk was afgeweken van zijn oorspronkelijke vorm, zoals alle religies na verloop van tijd plegen te doen. Het geloof had zich op veel manieren verhard en was star geworden met betrekking tot vormen en ceremonies. Bij rituelen werden dieren geofferd. Toen kwam de heer Gautama en door zijn leringen gooide hij de poorten van de zoete wet van gerechtigheid wijd open. Hij leerde de mensen de religie van mededogen en liefde, van de middenweg, en dat gaf de massa's hoop dat er een hoger leven mogelijk is, zelfs voor hen die nog in de wereld zijn. Hij verklaarde dat de twee uitersten van enerzijds een leven van plezier en comfort en anderzijds een leven van ascetisme, irrationeel zijn; dat mensen, als ze maar de metafysica en haarklopende argumenten zouden vermijden, de grote waarheden van het leven als leidraad zouden kunnen bevatten.

Eén van de mooiste boeken over het leven van Gautama de Boeddha, *Het licht van Azië*, toont ons de geest van zijn tijd en zijn wonderbaarlijke levensloop. Zijn triomfantelijke woorden bij

het bereiken van verlichting luiden als volgt:

*Door eindloos leven schreed Ik,
zwerfend door veel vormen van bestaan,
Zoekende hem, die ving het bouwen aan.
Elke geboorte was vol van leed.*

*Maar nu,
Bouwer van het huis, ontdekte ik u.
Gij zult het niet optrekken wederom,
De wanden van smart rondom
Met de nok van bedrog en geen
Nieuwe balken plaatsen op leem;
Het huis is verbroken, de vorstbalk
gekraakt;
Begooch'ling had het gemaakt.
Veilig trek ik van hier naar bevrijding
heen.¹*

In *Het licht van Azië* luiden de vier nobele waarheden die de Boeddha uitsprak, als volgt:

*De eerste spreekt van 't lijden. 't Leven,
dat
Gij prijst is lange doodstrijd. Enkel blijft
Het leed. Zijn vreugde zijn als voog'len
schuw,
Die snelle schrik verdrijft.
De tweede waarheid meldt hoe 't lijden
komt.
Welk Leed uit zich, en niet uit lusten
spruit?...
Aldus brandt Trishna, lust en dorst naar
dingen.
Waar gij naar haakt, slechts dromen,
schimmen zijn. ...
De derde spreekt van 's lijdens eind. 't
Brenge vree
Zelfzucht te delgen en des levens lust.
Begeerte scheurende uit haar borst, zo
brengt
De ziel haar strijd tot rust.
De vierde waarheid is de Weg, die wijd
En vlak, nabij voor allen openstaat,
't Achtvoudig edel Pad, dat recht naar
vrede
En veil'ge toevlucht gaat.*

NB Voor de vertaling is gebruikt gemaakt van *Het licht van Azië, of de grote verzaking*, door Edwin Arnold, vertaald door J.A. Blok, uitgeverij Kluwer, Deventer

Het nobele achtvoudige pad

Alle leringen van de Gezegende worden gekenmerkt door hun beknoptheid en eenvoud, zodat gewone mensen ze zouden kunnen begrijpen. Zelfs de taal die hij in die tijd gebruikte was Pali en geen Sanskriet, want Pali was de taal van de gewone mensen. Ofschoon zij beknopt zijn, zijn de leringen vervuld van wijsheid en er kunnen boekdelen volgeschreven worden, zowel over de Vier Edele Waarheden als over het Nobele achtvoudige pad. Iedereen kan er betekenis aan ontleen, al naar gelang zijn of haar begripsniveau. Bovendien zijn de leringen logisch gerangschikt en gemakkelijk te onthouden. Als een spiritueel aspirant dit pad zou volgen en de acht aanwijzingen zou opvolgen, dan zou hij de drempel naar Arhatschap overgaan en zich voorbereiden op bevrijding.

Laten we daarom deze acht stappen of beginselen van de Arya Ashtanga Marga eens onderzoeken. Elk daarvan heeft betrekking op het dagelijks leven, elk daarvan heeft de bedoeling de menselijke lotsbestemming vorm te geven: juiste kennis, juiste gedachte of doelstelling, juist spreken, juist handelen, juiste broodwinning, juiste inspanning, juist herinneren en juiste concentratie. De eerste vijf worden soms gezien als zijnde voor de gemiddelde mens bestemd en de laatste drie voor de serieuzere aspirant die zijn of haar evolutie wil bespoedigen.

Deze beschouwingen over elke stap zijn noodgedwongen maar kort, en veel diepere betekenissen dienen door de

serieuze student ontdekt te worden door dieper te graven:

1. Juiste kennis of leer

*De eerste trap is recht geloof. Zo wandel
In vreze Dharma's, alle zonden mij,
Hoed u voor Karma, leidend 's mensen
lot.*

Beheers de zinnelijkheid.

Wij kunnen in het kort opsommen wat kennis is, gebaseerd op en in overeenstemming met de feiten van het leven en van het universum, de wet van oorzaak en gevolg. Als iemand handelt vanuit een staat van avidya (gebrek aan kennis), dan nog zou het gevolg na de oorzaak komen en dan zouden we geen enkele levensleidraad hebben. De Boeddha gaf eenvoudige voorbeelden van zijn leringen zodat zelfs een pachtboer hem kon begrijpen. Hij legde de wet van karma als volgt uit:

Als een mens handelt vanuit een slechte gedachte, dan wordt die handeling gevolgd door pijn, zoals het wiel de poot volgt van de os die de kar trekt. Precies zo volgt geluk een man even onafscheidelijk als zijn schaduw, wanneer hij vanuit een zuivere gedachte handelt.

De Boeddha leerde ook dat haat niet ophoudt door haat, maar door liefde. Volgens de wet van tegengestelden nemen trillingen van een bepaald type toe met trillingen van hetzelfde type en worden ze geneutraliseerd door die van het tegengestelde type.

2. Juiste gedachte

Als men de juiste kennis heeft, komt men tot juist denken of doelstelling. *Het Licht van Azië* zegt hierover: *Rechte gezindheid is de tweede. Wees Goedschiks voor al wat leeft. Doe wreedheid, blind, Begeerte weg en toorn. Uw leven worde
Als koelend zachte wind.*

Wanneer de gedachte juist, goed, volmaakt is, komt daaruit juist spreken voort, en uit spreken komt handelen voort. Iemand die verkeerd denkt, handelt verkeerd. Iemand die juist denkt, handelt juist. Daarom zijn denken en doelstelling, die vaak veronachtzaamd worden, veel belangrijker dan spraak of handeling. Onzorgvuldigheid in denken veroorzaakt een verkeerde handelwijze. Daarom moet juist denken gebouwd worden op het fundament van juiste kennis. Zorgvuldigheid in denken is noodzakelijk. *Ernst*, zei de Boeddha, *is leven; gedachteleloosheid is dood*. Gedachten bouwen de toekomst; gedachten vormen het karakter. Zoals iemand vandaag denkt, zo handelt hij onvermijdelijkerwijs morgen. Gedachten scheppen ook neigingen die opnieuw belichaamd worden in de volgende incarnatie.

3. Juist spreken

*De derde is 't rechte spreken. Hoed uw lippen
Als waren het van 's konings burcht de poort,
Als spraakt gij tegen hem, laat rustig, nobel
En hofflijk zijn uw woord.*

Alle lege leugens die de mensen zo gemakkelijk uitspreken – deze worden allemaal veroordeeld en buitengesloten door juist spreken, dat volkomen waar is en toch vriendelijk en beleefd. Harde taal, wrede woorden, bittere aanvallen – geen van deze dingen is mogelijk voor iemand die het nobele achtvoudige pad betreedt. Op een dag was een bepaalde man de Gezegende aan het uitschelden, die geduldig luisterde tot hij klaar was en vriendelijk antwoordde: *Mijn zoon! Wanneer iemand een cadeau aanbiedt zonder inachtneming van de regels der beleefd-*

heid, is het gebruikelijk te zeggen, "Houdt uw geschenk maar. Zoon! Ik kan uw gescheld niet verdragen. Houd het maar en neem het maar terug!" De slechte man die een deugdzzaam iemand aanvalt is als iemand die naar de hemel kijkt en omhoog spuugt. Hij kan de hemel hierdoor niet bevuilden, maar bevuilt zichzelf daar het spuug op hemzelf terugvalt.

Boze woorden doen u geen kwaad, tenzij u antwoordt met boze woorden. Door liefde te geven wanneer boze woorden vallen, wordt het kwaad teruggeketst en blijven we ongekwetst.

4. Juist gedrag

*De vierde is juist gedrag. Door elke daad
Worde uw verdienste groter; de ondeugd
slink'.*

*Als zilvren draad door een kristallen
snoer*

Liefde door daden blink.

Als eenmaal controle over het denkvermogen en de tong is verkregen, volgt juist handelen vanzelf. De vijf voorschriften van de Boeddha gaan over juist handelen: niet doden, geen hebzucht koesteren, geen alcohol drinken, enzovoort.

5. Juiste broodwinning

Bij het verdienen van zijn brood mag de aspirant anderen niet kwetsen en hen ook niet tekort doen. Mensen denken maar zelden: 'Verdien ik wat ik nodig heb op de juiste manier?' Achter de succesverhalen en de vergaarde fortuinen zien we gebroken gezinnen, wanhopige mensen en velen die in ellendige omstandigheden verkeren. Deze lering spoort mensen aan om waakzaam te zijn over hun manier van broodwinning.

6. Juiste inspanning

Hij die expres doet wat goed is, doet het twee keer zo goed als iemand die maar wat doet. We moeten zowel verstandig zijn als goed en voorzichtig zowel als gedreven om het goede na te streven, want veel van het kwaad en de ellende in de wereld komen voort uit onnadenkende goede bedoelingen.

7. Juist herinneren

Vanuit het wereldse standpunt betekent dit dat een vriendelijke daad jegens iemand gewaardeerd wordt en in dankbaarheid in de herinnering blijft, terwijl een verkeerde daad vergeten wordt. Dit is het juiste herinneren dat wij moeten ontwikkelen. Door al het goede dat we ontvangen hebben te onthouden en al het verkeerd gedane te vergeten worden vrede en vreugde veilig gesteld en verliest de herinnering aan 'onrecht' zijn kwellend vermogen. Vanuit een esoterisch oogpunt betekent juist herinneren ook de herinnering aan alle voorbije geboorten en ervaringen en het begrijpen van de wetten van reïncarnatie en karma.

8. Juiste concentratie

Voor de man van de wereld betekent dit het trainen van het denkvermogen bij de verplichtingen van het alledaagse leven: het vestigen van de aandacht op wat hij doet, zodat het zo volmaakt mogelijk gebeurt. Het denkvermogen moet leren niet af te dwalen, weg te drijven of afgeleid te worden door dingen van buitenaf. Dit is de eerste stap op weg naar de hogere concentratie

van meditatie. Vanuit een esoterisch oogpunt betekent dit het trainen van het denkvermogen voor meditatie om het denkvermogen in staat te stellen de werkelijkheid van het hoger leven te leren kennen.

Deze leringen over het Nobele achtvoudige pad zijn zo logisch dat het gemakkelijk is ze te onthouden en te begrijpen. De Boeddha vermeed alle nodeloze speculatie over de ultieme bron en aard van de mens, God en het universum, en sprak over wat belangrijk was, opdat de mensen de dagelijkse problemen konden oplossen. In *Het licht van Azië* staat:

Meet niet met het woord

*'t Onmeetbre. Peil met denken het gebied
Van grondeloosheid niet. Wie vraagt, die doolt,*

Wie antwoordt ook. Spreek niet.

Dit betekent niet dat het boeddhisme geen esoterische lering heeft, die heeft zij wel. Voor de gewone man is het oplossen van de problemen van alledag echter veel belangrijker dan theoretiseren over de aard van de ultieme realiteit.

De volledige leerstelling van de Boeddha kan worden opgesomd in één couplet:

*Ophouden met alle verkeerde
handelingen,*

*Alles teweegbrengen wat goed is,
Ons denkvermogen reinigen.'*

*Dit is het constante advies van de
Boeddha's.*

Uit: *The Theosophist*, december 2005

Vertaling: A.M.I.

Waarom is er een Theosofische Vereniging?

– Fay van Ierlant

Inleiding

Voor de beantwoording van deze vraag is het zinvol om eens te kijken wat H.P. Blavatsky (HPB) zelf over dit thema heeft gezegd en geschreven. Hierover staat bijvoorbeeld een toelichting in de *Sleutel tot de Theosofie*, een boek dat H.P. Blavatsky in 1888 schreef nadat zij vele verzoeken had gekregen om theosofie en de Theosofische Vereniging duidelijker en eenvoudiger uiteen te zetten. Ze doet dat in de vorm van vraag en antwoord zoals in een interview.

Dit artikel is een schriftelijke bewerking van een voordracht op 10 oktober 2009 voor de Amsterdamse Loge van de Theosofische Vereniging in Nederland.

Op pagina 9 van dat boek wordt de vraag gesteld of men de ‘Geheime Wijsheid’ eenvoudig door studie kan verwerven. Haar antwoord luidt: *Het oneindige kan niet door het eindige worden gekend*. Dat wil zeggen dat het oneindige niet zo maar door het eindige zelf kan worden waargenomen, maar dat de goddelijke essentie zich in bepaalde toestanden wel aan het hogere geestelijke Zelf kan doen kennen. Direct daarop citeert zij dan de filosoof Plotinus, om aan te geven wat er dan wel mogelijk is. Plotinus omschreef deze staat van inzicht als, en HPB citeert hier: *De bevrijding van het denken van het eindig bewustzijn waardoor het één wordt en zich vereenzelvigd met het oneindige*.

Oneindig en eindig

Dat is eigenlijk hetgene waar het bij alle geïnstitutionaliseerde religies om gaat: het zich kunnen vereenzelvigen met het oneindige. Vervolgens legt men echter helaas het oneindige vaak vast in het eindige beeld, in een ein-

dige voorstelling, of probeert men het oneindige in eindige begrippen te beschrijven. Het oneindige wordt omschreven en benoemd, zodat er bijvoorbeeld een geloofsartikel kan ontstaan dat te bevatten is met het eindige, fragmentarische denkvermogen van de mens. Het oneindige wordt dan eindig 'gemaakt'. Dat wordt echter door sommigen in die religies als een duidelijk tekort ervaren.

Op zoek naar het oneindige zullen de grenzen van het eindige steeds moeten worden verlegd.

Misschien zijn er daarom ook vanuit de gevestigde religies stromingen ontstaan die zich bezig willen houden met het doorbreken van het vastgelegde eindige. Met andere woorden: de mens kan er achter komen dat het bewustzijn niet eindig is. Het bewustzijn kan eindige beelden doorbreken en verder zoeken, men hoeft niet te blijven hangen in leringen die door anderen worden aangegeven en soms zelfs door hen worden opgelegd. Zo ontstonden bij voorbeeld de Soefi's in de islam en de Rozekruisers in het christendom. Als men echter blijft uitgaan van de verkondigde leringen van een religie, kan die bepaalde religie als elitair en superieur worden gezien, in vergelijking met andere religies en kan er geen universeel zoekproces ontstaan. Idealen vallen dan in een vastgelegde ideologie en worden daarin vastgezet.

Doel Theosofische Vereniging

Dat was de reden waarom de oprichters van de Theosofische Vereniging die gevestigde religieachtergrond, gericht op de in een bepaalde vorm ge-

goten lering, vanaf het begin af aan wilden vermijden en wilden aantonen dat de mens van zijn eigen staat van bewustzijn afhangt, voor wat zijn geestelijke zoektocht naar het oneindige betreft. Zij gaven aan dat men zich voor geestelijke ontwikkeling nooit kan neerleggen bij bepaalde verworven, doorgegeven of door waarneming verkregen begrippen.

Zij gaven aan dat men steeds de moed op moet brengen om die begrippen weer te doorbreken en zo het bewustzijnsveld van het eigen denkvermogen steeds verder te verruimen. De mens moet aan de slag met het ontdekken van zijn eigen geestelijke mogelijkheden zoals het derde doeleinde van de Theosofische Vereniging aangeeft: *Het onderzoeken van de vermogens die in de mens latent aanwezig zijn.*

Op zoek naar het oneindige zullen de grenzen van het eindige steeds moeten worden verlegd.

H.P. Blavatsky schrijft op pagina 18/19 van *De Sleutel tot de Theosofie* dat leden van de Theosofische Vereniging al dan niet theosoof *de facto* kunnen worden. Ze zijn weliswaar lid, maar de vereniging kan geen theosoof van hen maken, dat moeten ze zelf doen. Hun geestelijk onderzoek kan leiden naar inzicht in de eenheid van al het leven dat zich eindeloos uitdrukt in diverse vormen. Hun leven kan daarvoor totaal veranderen. Het zijn niet meer de vormen die voor waarheid worden aangezien. Kennis gaat over in inzicht en inzicht wordt getransformeerd in compassie. Wie de mystieke vedische formule *Tat tvam asi*, 'Dat zijt gij', begrijpt, gaat zichzelf in de ander herkennen en wordt vatbaar voor en mogelijk aangeraakt door mededogen. Natuurlijk is iedereen daar vrij in, anders werkt het niet.

Overgave aan waarheid

Het eerste vereiste om iets te kunnen met theosofie, dat als een vrije zoektocht naar waarheid los staat van de gevestigde religies, is dan ook: een totale devotie voor, een overgave aan Waarheid. Deze zoektocht naar Waarheid is het meest essentiële werk voor een theosoof.

Radha Burnier, de huidige Internationale Presidente van de Theosophical Society geeft op p. 76 van haar boekje: *No Other Path to Go*, over dit onderwerp onder andere aan: *Elke realisatie van waarheid, ook al is het maar een gedeeltelijke realisatie van die waarheid, moet door observatie worden getest en ervaren, omdat het illusionair zou kunnen zijn, ofwel gebaseerd op valse veronderstellingen.*

Onderscheidingsvermogen is dus zeer belangrijk. Het nodige zuivere onderscheidingsvermogen begint met het juiste waarnemen van een feitelijke waarheid. Men gaat zien dat een emotionele waarheid niet rijmt met een feitelijke waarheid. Men kan gaan zien dat emotionele waarheden kunnen leiden naar complotdenken bijvoorbeeld, een vorm van paranoia die van iets uitgaat dat er niet is. We kennen het gezegde: *De mens lijdt het meest door het lijden dat hij vreest en dat nooit op komt dagen.* De motivatie van dat lijden ligt dan in de om aandacht vragende persoonlijkheid, maar de mens kan meer. Het naar waarheid zoeken de bewustzijn kan dat lijden, of die valse gedachten, ontmaskeren. Door te kijken naar het leven zelf, zonder reactie daarop, zonder aantrekking of afstoting te voelen. Het denken wordt dan getuige. Het ziet wat er werkelijk gebeurt. Niet alleen ziet het denken dan het gevolg, maar vooral ook de oorzaak. De oorzaak die niet wordt

ondergesneeuwd door persoonlijke invulling.

Beperkingen door staat van bewustzijn

H.P. Blavatsky en haar medeoprichters van de Theosofische Vereniging begrepen dat het in de materie brengen (het verspreiden van leringen en het oprichten van een vereniging daarvoor) van een groot geestelijk ideaal grote beperkingen met zich meebrengt, omdat het afhangt van de staten van bewustzijn van de ontvangers en uiteraard ook van de doorgevers. Die beperkingen zijn op zich inherent aan een staat van bewustzijn.

**Deze zoektocht naar Waarheid is
het meest essentiële werk
voor een theosoof.**

Zij zegt daarover op pagina 232 van *De Sleutel tot de Theosofie* in haar antwoord op de vraag of de Theosofische Vereniging ook regels heeft: *Vele, maar helaas zijn geen van alle dwingend. Ze vertolken het ideaal van onze organisatie, maar de praktische toepassing van dergelijke zaken moeten wij aan het oordeel van de leden zelf overlaten. Jammer genoeg is de geestelijke toestand van de mensen in deze eeuw zo, dat geen man of vrouw het zou wagen zich bij de Society aan te sluiten als wij niet hadden toegestaan dat die regels als het ware in onbruik waren geraakt. Daarom juist voel ik mij gedwongen zoveel nadruk te leggen op het verschil tussen ware Theosofie en haar hardwerkende en goed bedoelende maar nog onwaardige voertuig, de Theosofische Vereniging.*

Met andere woorden: Het **doel** is theosofie, de weergave van de Wijsheidsreligie die ooit de hele mensheid verenigde door middel van haar spiri-

tuele gedachten en de Theosofische Vereniging is het **middel**, omdat zij afhangt van de geestelijke ontwikkeling van de leden en die hangt weer af van het voortdurend onderzoek van die leden in de leringen en in het leven.

Het doel is theosofie, de weergave van de Wijsheidsreligie die ooit de hele mensheid verenigde door middel van haar spirituele gedachten en de Theosofische Vereniging is het middel.

Het voortdurende onderzoek in de leringen en in het toepassen daarvan gebeurt in theosofische loges en op internationale en nationale bijeenkomsten, in samenwerking met elkaar.

Vergelijken met een open denkvermogen

In *De Mahatma Brieven aan A.P. Sinnett*, geschreven door de leraren van H.P. Blavatsky wordt, naar aanleiding van meningsverschillen in de Londense Loge in 1884, daarover in Brief 85 aangegeven (Brief 120 in de chronologische Engelse uitgave): *Misleide slachtoffers van verminkte waarheden als zij zijn, vergeten zij, of hebben zij nooit geweten, dat de harmonie van het Heelal wordt gevormd door tegenstellingen. Zo volgt in de Theosophical Society, evenals in de prachtige fuga's van de onsterfelijke Mozart, het ene deel voortdurend op het andere, in een harmonieuze disharmonie op het pad van de Eeuwige vooruitgang, om samen te komen en zich ten slotte op de drempel van het beoogde doel op te lossen in één harmonieus geheel, de grondtoon in de natuur.*

Het samen zoeken en steeds dieper ingaan op de mogelijk bereikbare in-

zichten van het moment, door het doorbreken van de eigen en elkaars meningen, totdat die meningen zich oplossen in het op dat moment mogelijke inzicht, is noodzakelijk in al het werk van de Theosofische Vereniging. Dat is makkelijker gezegd dan gedaan omdat het sektarisme altijd op de loer ligt. Ook een waarheid als *de eenheid van alle leven* kan verdogmatiseerd en verkondigd worden als blind geloofsartikel, als men het niet dagelijks onderzoekt en toepast, maar alleen verkondigt. *Du choque des opinions jaillit la vérité, zeggen de Fransen*: 'Uit de botsing van meningen springt de waarheid plotseling op'. Dan moeten we echter wel bereid zijn die waarheid een kans te geven om op te springen. Daarvoor is een open denkvermogen nodig en dat is nooit gemakkelijk, omdat het om een voortdurend zoeken naar evenwicht gaat. Evenwicht tussen dat wat men kan geven en dat wat het bewustzijn kan ontvangen.

Noodzaak broederschap

We kennen de uitspraak dat *een profeet in eigen land niet wordt gewaardeerd*. Dat overkwam niet alleen Jezus van Nazareth. Als men teveel wijsheid prijs geeft aan een ontlukend bewustzijn kan die waarheid totaal verkeerd 'vallen' en dan vangen 'hoge bomen veel wind'. H.P. Blavatsky en H.S. Olcott en hun opvolgers ondervonden en ondervinden dat ook. In 1875, bij de oprichting van de Theosofische Vereniging, werd er nog geleefd in een wereld waaruit de slavernij nog niet was verdreven, waar de koloniale overheersing van een land over een ander land, met alle gevolgen van elitaire uitbuiting, nog een gewone zaak was en waarin gevestigde religies grote macht en rijkdom bezaten.

Er is moed voor nodig om dan te komen met een boodschap van: *'het vormen van een kern van broederschap der mensheid'* en met: *'er is geen religie hoger dan waarheid'* en dat ook nog te bewijzen met in die tijd veelal onbekende leringen. Die boodschap uitdragen, in een tijd waarin auto's, vliegtuigen, telefoons, elektriciteit, radio en tv of computers niet bestonden, was dan ook een bijna hopeloze onderneming die toch werd doorgezet. De stichters en de vereniging hebben veel bereikt, zoals het uitgeven en verspreiden van leringen van Eeuwige Wijsheid die tot dan toe onbekend waren in het westen of als heidens werden verworpen. De vedische filosofie, de yoga filosofie, het boeddhisme en het Tibetaans boeddhisme zijn daar voorbeelden van.

Urgentie wijsheidsleringen

Als we zien wat er nu allemaal aan geschriften over wereldreligies en filosofieën te krijgen is in de gewone, niet gespecialiseerde, boekhandel en als we bedenken dat dat aanbod in mijn jeugd bestond uit een bijbel en een catechismus, dan weten we dat de Theosofische Vereniging daar wereldwijd bij betrokken was en is. Het uitgeven en verspreiden van wijsheidsliteratuur en het geestelijk onderzoek daaromheen blijft een urgente zaak. Vooral nu, nu we leven in een wereld van adverteren, consumeren, entertainen en mechaniseren. Als we serieus bezig blijven met geestelijk onderzoek, verandert elke lering steeds door onze verdieping en je kunt dan nooit zeggen: dat weet ik nu wel. Sprekers in de theosofische beweging weten dat dezelfde lezing geen twee keer ongewijzigd kan worden gebruikt en daarin ligt ook de kracht van de Theosofische Vereniging: de mogelijkheid geven tot het

vrije vergelijkende onderzoek. Het onderzoek van de soms unieke aangeboden wijsheidsleringen uit religies en filosofieën, maar ook uit de wetenschappen. Zo kunnen we proberen om het eigen bewustzijn te verwijden, nieuwe hersenpaden te doen ontstaan. Als ons dat lukt, *kunnen* onze omgeving en de maatschappij waarin wij leven daar spiritueel van profiteren. Dat is het altruïstische ideaal. Soms kunnen we anderen inzichten aanreiken, anderen inspireren.

In *De Sleutel tot de Theosofie*, pagina 251 spreekt H.P. Blavatsky bij voorbeeld over opvoeding: *Aan kinderen moet bovenal zelfvertrouwen worden geleerd, liefde voor alle mensen, altruïsme, onderlinge verdraagzaamheid en in de allereerste plaats zelfstandig en logisch denken. Wij zouden het zuiver mechanisch geheugenwerk tot een volstrekt minimum willen terug brengen en die tijd besteden aan de ontwikkeling en oefening van de innerlijke zintuigen, vermogens en latente capaciteiten. (...) We zouden ons richten op het vormen van vrije mannen en vrouwen, intellectueel vrij, moreel vrij, in alle opzichten onbevooroordeeld en bovenal onbaatzuchtig.*

Open denken versus afgescheidenheid

Ik noemde al dat, historisch gezien, de Theosofische Vereniging, juist door haar open en democratische karakter, door een veelbewogen verleden is gegaan, aangevallen van buitenaf en aangevallen van binnenuit, al vanaf 1875. Tot aan de Tweede Wereldoorlog functioneerde onze vereniging in een tijd van koloniaal denken. Het zich afgescheiden denken van andere culturen en volken is ook nu nog steeds de grote handicap en blinde vlek van grote delen van de mensheid. Het is een ma-

nier van fragmentarisch denken die grote gevolgen heeft, doordat het bewustzijn gaat werken door een zich steeds verder vernauwend brein dat gericht is op het 'ik' en het 'mijn'. Al het andere wordt bedreigend. We zijn ook nu nog bezig met de eigen 'stam'. Het werk van de Theosofische Vereniging gaat over het nastreven van een fundamentele verandering in mens en maatschappij, via het altruïstische ideaal van totale onbaatzuchtigheid.

Het internationale theosofische wereldcentrum Adyar in India speelt een cruciale rol in het zich richten op de kern van de Universele Broederschap der mensheid, het eerste doeleinde van de Theosofische Vereniging.

Taak nationale afdelingen

De nationale afdelingen in veel landen van de wereld hebben de taak om bewust deel te nemen aan dat netwerk, door het vertalen en uitgeven van soms zeer unieke en geestelijk diepgaande teksten, die de mogelijkheid geven tot het doorbreken van bewustzijnsgrenzen. Zoals bijvoorbeeld: H.P. Blavatsky's *Geheime Leer* en de letterlijke woorden van de Mahatma's in hun brieven. Verder zijn er de *Yoga Sutra's* met het commentaar van Dr. Taimni, een wereldbestseller. Daarnaast kennen we Taimni's buitengewone besprekingen van teksten als de *Narada Sutras* en *Siva Sutras*, maar er zijn natuurlijk ook inleidende brochures en boeken die daaraan vooraf gaan. Aan

dit heel diepe onderzoek en wat eruit voort kan komen, als men voor dit onderzoek en zelfonderzoek openstaat. Eigentijdse verhelderende commentaren en inleidingen horen daar natuurlijk ook bij. Daarom hebben de meeste nationale afdelingen van de theosofische wereldvereniging uitgebreide bibliotheken, naar het voorbeeld van de wereldberoemde bibliotheek in Adyar, zodat het gedachtegoed voor iedereen bereikbaar is en blijft, op elk niveau, doordat er voor vele verschillende niveaus publicaties voorhanden zijn. De nationale loges kunnen daaruit putten voor hun bijeenkomsten om samen het vergelijkende onderzoek en de dialoog van leden onderling aan te gaan. Een onderzoek zoals is aangegeven in het tweede doeleinde van de Theosofische Vereniging.

Door dat onderzoek worden de *latente vermogens* van bewustzijnsuitbreiding van het derde doeleinde ontdekt en uiteindelijk zal de waarheid van de kern van de broederschap der mensheid van het eerste doeleinde zich gaan ontsluiten. Zo hangen de drie doeleinden van onze vereniging nauw met elkaar samen en zijn zij, in de waarste zin des woords, gericht op het voortdurend doorbreken van grenzen, de grenzen in onze menselijke constitutie en grenzen van afgescheidenheid tussen individuen onderling. Geen kleine, maar wel de meest uitdagende taak voor een mens.

Wees een lamp voor jezelf.

De Boeddha

Het mysterie en de heiligheid van het getal zeven

– Helena Petrovna Blavatsky

Als het Egyptische dogma van de *metempsychosis* of de zielsverhuizing ons leerde dat er *zeven* stadia van zuivering en voortschrijdende volmaking waren, is het ook waar dat de boeddhisten hun idee van *zeven* stadia van voortschrijdende ontwikkeling van de ziel zonder lichaam, die allegorisch vorm kregen in de *zeven* verdiepingen en draaghemels die geleidelijk kleiner werden naarmate ze hoger op hun pagodes stonden, overnamen van de Ariërs van India en niet uit Egypte.

In de geheimzinnige verering van Mithra waren er '*zeven* poorten', *zeven* altaren, *zeven* mysteries. De priesters van vele oriëntaalse naties waren onderverdeeld in *zeven* graden; *zeven* treden leidden naar de altaren en in de tempels brandden kaarsen in *zeven*-armige kandelaren. Verscheidene maçonnieke loges hebben zelfs tegenwoordig nog *zeven* en *veertien* treden.

De *zeven* planetaire sferen dienden als model voor staatsafdelingen en organisaties. China was verdeeld in *zeven* provincies; het aloude Perzië in *zeven* satrapieën. Volgens de Arabische legende koelen *zeven* engelen de zon met ijs en sneeuw, opdat hij de aarde niet tot as verbrandt; en *zeven* duizend engelen winden de zon op en brengen hem elke ochtend in beweging. De twee oudste rivieren van het Oosten – de Ganges en de Nijl – hadden ieder *zeven* mondingen. In de oudheid had het Oosten *zeven* hoofdrijvers (de Nijl, de Tigris, de Eufraat, de Oxus, de Jaxartes, de Arax en de Indus); *zeven* beroemde schatten, *zeven* steden

vol goud; *zeven* wereldwonderen, enzo voort.

Precies zo speelde het getal *zeven* een prominente rol in de architectuur van tempels en paleizen. De beroemde pagode van Churingham wordt omgeven door *zeven* vierkante muren, beschilderd in *zeven* verschillende kleuren en in het midden van iedere muur staat een piramide van *zeven* verdiepingen; net zoals in voorwereldlijke tijden de tempel van Borsippa, nu de Birs-Minrud, *zeven* platforms had, symbool voor de *zeven* concentrische cirkels van de *zeven* sferen, elk gebouwd van tegels en metalen die overeenkomen met de kleur van de heersende planeet van de gesymboliseerde sfeer.

Dit zijn allemaal ‘overblijfselen van het heidendom’, zo wordt ons verteld – sporen ‘van oeroud bijgeloof, dat, net als de uilen en vleermuizen in een donkere onderaardse [grot], wegvloog, om niet terug te keren in het schitterende licht van het christendom’ – een bewering die maar al te gemakkelijk te weerleggen is. Als de auteur van het artikel *Cultuurhistorisch Essay* honderden voorbeelden verzameld heeft om aan te tonen dat niet alleen de vroege christenen, maar zelfs de moderne christenen het getal *zeven* intact gehouden hebben, even heilig als het vroeger ooit was, dan zijn er in werkelijkheid *duizenden* te vinden. Te beginnen met de astronomische en religieuze berekening uit vroeger tijd, tot aan de heidense Romeinen die de week verdeeld hadden in *zeven* dagen en de *zevende* dag beschouwden als de heiligste, de *sol* of *zondag* van Jupiter, waaraan alle christelijke naties – vooral de protestanten – tot de dag van vandaag eer bewijzen. Als wij misschien ten antwoord krijgen dat wij dit niet van de heidense Romeinen hebben, maar van

de monotheïstische joden, waarom wordt dan niet de zaterdag of de echte ‘sabbat’ gehouden in plaats van de zondag, of *solsdag*?

Als er in de *Ramayana* *zeven* tuinen genoemd worden bij de residenties van de Indiase koningen; en dat *zeven* poorten meestal leidden naar de beroemde tempels en steden van heel vroeger, waarom zouden dan de (Oost) Friezen in de tiende eeuw na Christus zich strikt gehouden hebben aan het getal *zeven* bij het verdelen van hun provincies en erop gestaan hebben *zeven* ‘pfenning’ contributie te betalen? Het Heilige Roomse en Christelijke Keizerrijk had *zeven keurvorsten* of electors. De Hongaren emigreerden onder leiding van *zeven* hertogen en stichtten *zeven* steden, thans genaamd *Semigradye* (Transsylvanië). Als het heidense Rome gebouwd werd op *zeven* heuvels, had Constantinopel *zeven* namen – Byzantium, Antonia, Nieuw Rome, de stad van Constantijn, De scheider van de werelddelen, De schat van Islam, Stamboel – en werd zij ook de stad van *zeven* heuvels en de stad van *zeven* torens als adjunct van andere (steden) genoemd. Door de moezelmannen ‘werd zij *zeven* maal belegerd en ingenomen na *zeven* weken door de *zevende* der Osmaanse sultans.’

Volgens de ideeën van de Oosterse volkeren worden de *zeven* planetaire sferen voorgesteld door de *zeven* ringen, gedragen door de vrouwen op *zeven* lichaamsdelen – het hoofd, de nek, de handen, de voeten, in de oren, in de neus en rond het middel – en deze *zeven* ringen of cirkels worden tot op heden door oosterse huwelijkskandidaten aangeboden aan hun bruid; de schoonheid van de vrouw bestaat in de

Perzische liederen uit *zeven* bekorin-
gen.

Daar de *zeven* planeten steeds op
gelijke afstand van elkaar blijven en in
dezelfde baan ronddraaien ontstond
het idee, gesuggereerd door deze be-
weging, van de eeuwige harmonie van
het universum. In dit verband werd het
getal *zeven* bijzonder heilig voor hen en
behiel het eeuwig zijn belang bij as-
trogen.

De Pythagoreërs beschouwden het
getal *zeven* als het beeld en model van
de goddelijke orde en harmonie in de
natuur. Het was het getal dat tweemaal
het heilige getal *drie* bevatte van de
'triade', waaraan de 'een' of de godde-
lijke *monade* werd toegevoegd:
3+1+3. Zoals de harmonie van de
natuur klinkt op het toetsenbord van
de ruimte, temidden van de *zeven* pla-
neten, zo vindt de harmonie van hoor-
baar geluid op kleinere schaal plaats
binnen de muzikale toonladder van de
steeds terugkerende *zeven* tonen.

Vandaar *zeven* pijpen in de syrx
(panfluit) van de god Pan (oftewel de
natuur), waarbij de geleidelijk kleiner
wordende proportie van de vorm staat
voor de afstand tussen de planeten en
tussen de planeten en de aarde – en
ook de *zevensnarige* lier van Apollo.
Daar hij bestaat uit een verbinding
tussen het getal *drie* (het symbool van
de goddelijke triade met ieder volk,
christenen zowel als heidenen) en het
getal *vier* (het symbool van de kosmi-
sche krachten of elementen), verwijst
het getal *zeven* symbolisch naar de ver-
binding van de Godheid met het uni-
versum; dit Pythagorese idee werd toe-
gepast door de christenen – vooral tij-
dens de middeleeuwen – die het getal
zeven voornamelijk gebruikten in de
symboliek van hun heilige architectuur.
Zo vertonen bijvoorbeeld de beroemde

kathedraal van Keulen en de Domini-
canenkerk in Regensburg dit getal tot
in de kleinste architectonische details.

Van niet minder belang is dit mystie-
ke getal in de wereld van intellect en
filosofie. Griekenland had *zeven* wij-
zen, de christelijke middeleeuwen
zeven vrije kunsten (grammatica, reto-
riek, dialectiek, rekenkunde, meetkun-
de, muziek en sterrenkunde). De (mo-
hammedaanse) Sheik-ul-Islam raad-
pleegde bij heel belangrijke bijeen-
komsten *zeven* 'oelema's'. In de mid-
deleeuwen diende een eed gezworen te
worden voor *zeven* getuigen en degene
die dit moest doen werd *zeven* maal
met bloed besprenkeld. De processies
gingen *zeven* keer rond de tempels en
de volgelingen moesten *zeven* maal
knielen voordat zij een gelofte afleg-
den. De mohammedaanse pelgrims
lopen *zeven* keer rondom de Kaaba bij
hun aankomst. De heilige vaten waren
gemaakt van goud en zilver dat *zeven*
maal gezuiverd was. De districten van
de oude Duitse rechtbanken werden
aangegeven door *zeven* bomen, waar-
onder *zeven* rechters zaten die *zeven*
getuigen eisten. De misdadiger werd
gedreigd met een *zeven*voudige straf en
een *zeven*voudige beloning werd toege-
zegd aan de deugdzaam.

Iedereen kent het grote belang dat in
het westen wordt toegekend aan de
zevende zoon van een *zevende* zoon.
Alle mythische personages worden
meestal begiftigd met *zeven* zonen. In
Duitsland kon de koning en later de
keizer niet weigeren peter te worden
van een *zevende* zoon, zelfs al was hij
een bedelaar. In het oosten wisselen de
heersers *zeven* of negenenveertig (7 x
7) cadeaus uit bij het goedmaken van
een ruzie of het ondertekenen van een
vredesverdrag.

Er zou een hele bibliotheek nodig zijn om te trachten alle dingen op te noemen die omvat worden in dit mystieke getal. Wij sluiten dit af door er nog een paar te citeren uit het demonisch gebied. Volgens de autoriteiten in dat soort zaken – de vroegchristelijke geestelijkheid – moest een contract met de duivel *zeven* alinea's tellen. Het gold voor *zeven* jaar en werd *zeven* keer getekend door de contractant; alle toverdranken, gemaakt met behulp van de vijand van de mens bestonden uit *zeven* kruiden; het lot valt op het loterijbriefje dat getrokken wordt door een *zeven*jarig kind.

Legendarische oorlogen duurden *zeven* jaar, *zeven* maanden en *zeven* dagen; en de strijdende helden telden *zeven*, *zeventig*, *zevenhonderd*, *zeven-duizend* en *zeventigduizend* in aantal. De prinsessen in de sprookjes bleven *zeven* jaar in de ban van een betovering, en de laarzen van de beroemde kat – de markies van Carabas – waren *zevenmijls*. De alouden verdeelden het menselijk lichaam in *zeven* delen; het hoofd, de borst, de maag, twee handen en twee voeten; en het leven van de mens was verdeeld in *zeven* tijdperken. Een baby begint met tanden krijgen in de *zevende* maand; een kind begint te zitten na *veertien* maanden (2 x 7); te lopen na *eenentwintig* maanden (3 x 7); te praten na *achtentwintig* maanden (4 x 7); houdt op met zuigen na *vijfendertig* maanden (5 x 7); met *veertien* jaar (2 x 7) begint hij zich eindelijk te vormen; met *eenentwintig* (3 x 7) houdt hij op met groeien. De gemiddelde lengte

van een mens, voordat de mensheid degenereerde, was *zeven* voet; vandaar de oude westerse wetten die voorschreven dat tuinmuren *zeven* voet hoog moesten zijn. De opvoeding van de jongens begon bij de Spartanen en de oude Perzen op de leeftijd van *zeven* jaar. In de christelijke religies – bij de rooms katholieken en de Grieken – wordt het kind niet verantwoordelijk gehouden voor enige misdaad tot hij *zeven* is en hij de juiste leeftijd heeft om te gaan biechten.

Als de hindoes aan hun Manoe denken en bedenken wat de oude Sastra's bevatten zullen zij ongetwijfeld de oorsprong van al deze symboliek ontdekken. Nergens heeft het getal *zeven* een zo prominente rol gespeeld als bij de oude Aryas in India. Wij hoeven maar te denken aan de *zeven* wijzen – de *Sapta-Rishis*; de *Saptas-Lokas* – de *zeven* werelden; de *Sapta-Puras* – de *zeven* heilige steden; de *Sapta-Dvipas* – de *zeven* heilige eilanden; de *Sapta-Samudras* – de *zeven* heilige zeeën; de *Sapta-Parvatas* – de *zeven* heilige bergen; de *Sapta-Arynyas* – de *zeven* woestijnen; de *Sapta-Vrikshas* – de *zeven* heilige bomen; enzovoort, om de waarschijnlijkheid van de hypothese te zien.

De Aryas leenden *nooit* iets, evenmin als de Brahmins, die daar te trots en te exclusief voor waren. Vandaar dus het mysterie en de heiligheid van het getal *zeven*.

Uit: *The Collected Writings of H.P. Blavatsky*, Vol.II, p.408;
Insight, Voorjaar 2005
Vertaling: A.M.I.

De slapende Boeddha

– Hans van Aurich

Dit symposium, *De verborgen schat van het innerlijk leven*, voldoet aan de drie doeleinden van de TVN (zie achterzijde *Theosofia*, redactie). Deze voordracht gaat in het bijzonder over de latente vermogens van de mens en kennis over het zelf.

Hans van Aurich is lid sinds 1985 en bekleedde diverse functies binnen Loge Den Haag. Hij maakt deel uit van het hoofdbestuur sinds 2007; sinds 2009 is hij vicevoorzitter.

Deze inleiding hield hij op 19 maart 2011 bij het Symposium *De verborgen schat van het innerlijk leven*, waar hij de TVN vertegenwoordigde op de dag dat in Naarden de voorjaarsdag van de TVN werd gehouden over het boekje *Aan de voeten van de meester*.

Omdat Hans in zijn inleiding in Den Haag eveneens dit boekje als leidraad gebruikte, geven we hier zijn lezing weer. Voor de exacte citaten verwijzen we graag naar dit boekje, in de uitgave *Drie Wegen, één Pad* van de UTVN.

Introductie

De mens wordt in deze drukke tijden geleefd door de waan van de dag. Een goede baan is de basis van zijn bestaan. Spiritualiteit komt zeker niet op de eerste plaats. Hij stelt zich regelmatig de vraag: *Verdien ik nog genoeg, kan ik de studie van mijn kinderen betalen, moet ik een nog grotere auto kopen dan mijn concurrent of moet ik rianter gaan wonen?* Al deze stoffelijke begeerten houden zijn denken bezig en houden hem af van het pad van kennis over het zelf. Het houdt zijn innerlijk daardoor als het ware in slaap, maar toch geeft dat innerlijk steeds signalen af. Kan hij het leven anders inrichten, kan hij het Pad gaan? Is hij in staat te luisteren naar de Stille Woorden die in zijn diepste innerlijk weerklinken en is hij in staat te handelen naar deze woorden? Want het aanhoren van deze woorden is niet genoeg; het gaat om de weg naar binnen, het gaat om het gaan van het pad.

Voor de vereisten om het pad te gaan, gaan we bij Krishnamurti te rade: onderscheidingsvermogen, begeerteloosheid, juist gedrag en liefde. Deze kenmerken geven de levenshouding

een andere richting, de weg naar binnen; naar het ontwaken, in de wetenschap dat er geen afgescheidenheid bestaat en het leven uit één bron voortkomt.

Potentiële Boeddha

De titel van de voordracht is *De slapende Boeddha*. Ik doel hier niet op de in het boeddhisme bekende afbeelding van de zieke Boeddha, maar meer op de latente Boeddha: het aller-diepste beginsel in onszelf dat contact heeft met de kosmos, maar waar we ons meestal niet bewust van zijn.

Wie goed luistert, ontwikkelt ook het vermogen om waarheid van onwaarheid te onderscheiden.

Sogyal Rinpoché (1) legt in zijn onderrichtingen uit dat, als wij mediteren over de veranderlijkheid en over onze dood nadenken, er beetje bij beetje een transformatie kan optreden (2). Het is alsof het vliegtuig dat eerst door de wolken vloog, daar bovenuit stijgt en je plotseling in een blauwe hemel terecht komt. Op dat moment ervaar je iets waar geen woorden voor zijn, geen begrippen; iets wat boven dood en geboorte staat. Dat iets is het onsterfelijke en oneindige wezen van de geest, het fundamenteel goede dat in ieder wezen onaangetast blijft, want niets zal het ooit kunnen ontluisteren.

Het doel van de boeddhistische praktijk is uit te stijgen boven de geest van alle dag, ons te bevrijden van het ego, van alles wat onze gevoelens en gewone gedachten vorm geeft, om de zuivere hemel te ontdekken, waar onze boeddha-natuur (buddhi) schittert.

De kabbalisten kennen het begrip “the Sleeping Princess” (3). Dit begrip

verwijst naar de essentie van ons wezen. Van dit hoge niveau is de gemiddelde mens zich doorgaans niet bewust. De gemiddelde mens stelt zich tevreden met de dagelijkse beslommingen van het ego die het ontwaken van de Sleeping Princess vanzelfsprekend tegenhouden.

Om de weg van het ontwaken gaan, moet de mens, zoals wij theosofen zeggen, het Pad gaan en voor de voorbereiding daarvan gelden de nodige vereisten. Krishnamurti legt in *Aan de voeten van de Meester* (4) uit wat die vereisten inhouden.

Onderscheidingsvermogen

Het ontwikkelen van onderscheidingsvermogen of inzicht is nodig om tot het eerder genoemde ontwaken te komen. Dit is complexer dan op het eerste gezicht wordt aangenomen. Als we ons op het Pad begeven, verrichten wij inspanningen door onszelf voortdurend vragen te stellen of onze handelingen of meningen gerechtvaardigd zijn en of de informatie die wij krijgen waarachtig is of niet. Hierbij is niet van belang tot welke godsdienst of tot welk ras je behoort. Alleen de ware kennis telt. We worden echter constant van ons doel afgehouden door de diverse lichamen waaruit de mens bestaat.

Het stoffelijke lichaam houdt ons vaak af van de werkelijkheid, want wanneer er werk moet worden gedaan, wil het stoffelijk lichaam rusten, televisie kijken, gaan eten of drinken. Je hebt je lichaam echter gekregen om het werk te laten doen. Daarom moet je het wel goed behandelen, er goed voor zorgen en het niet overbelasten, je moet het behoorlijk voeden en met zuiver voedsel volkomen rein houden.

Het astrale lichaam heeft zijn begeerten, het wil dat je kwaad wordt, scher-

pe woorden spreekt, jaloezie voelt en begerig bent naar geld en meer. Mededogen is hierbij het kernbegrip, het middel om deze negatieve gevoelens te ontstijgen. De woede die in je opkomt als iemand je aanvalt, je probeert te vernederen, is een grotere vijand dan de persoon met wie je de confrontatie aangaat. Jij wilt echter geen van deze dingen en daarom moet je onderscheid maken tussen wat je werkelijk wil en wat je astrale lichaam wil. Gemakkelijk gezegd, maar voortdurende oefening en meditatie over mededogen zal vruchten afwerpen.

Je mentale lichaam wenst zich hooghartig af te scheiden van anderen. Het wil een hoge dunk van zichzelf hebben en anderen geringschatten. Zelfs wanneer je het van wereldse zaken hebt afgekeerd, probeert het nog steeds naar zich toe te rekenen. Wanneer je mediteert, zal het je proberen je te laten denken aan de dingen waar het behoefte aan heeft, maar je bent niet dat denkvermogen; het is aan jou om het te gebruiken.

Een goede remedie hiertegen is het luisteren. Luisteren is geen passieve houding, maar een actieve houding. Luisteren naar jezelf, naar die ander, luisteren naar het luisteren. Wie goed kan luisteren, kan ook goed waarnemen. Luisteren is het richten van aandacht.

Wie goed luistert, ontwikkelt ook het vermogen om waarheid van onwaarheid te onderscheiden. Een kleine leugen of een leugentje om bestwil is óók een onwaarheid.

Krishnamurti zegt (5): Tracht na te gaan wat de moeite waard is om te doen. Iets kleins kan veel waardevoller zijn dan een grootse daad. Het voedt de ziel en de ziel voeden is waardevoller dan het lichaam voeden. Je moet

onderscheid maken tussen waarheid en leugen. Je moet leren door en door waar te zijn in gedachte, in woord en in daad.

Je denkbeeld over anderen moet waar zijn, je moet niets van hen denken wat je niet weet. Als iemand iets doet waarvan je denkt dat het je zal schaden, denk dan niet meteen "hij probeert mij kwaad te doen". Het staat niet vast dat de kwaadheid van de ander doelbewust op jou is gericht.

Je moet ook waar zijn in je spreken, nauwkeurig en zonder overdrijving.

Wees waarachting in je handelen en doe je nooit anders voor dan je bent, want schijn is een belemmering voor het zuivere licht van de waarheid, dat door jou zou moeten schijnen als zonlicht door helder glas.

Begeerteloosheid

In *De legende van de Baalsjém* laat Martin Buber een Tsaddíek aan het woord. Onderscheidingsvermogen heeft je laten zien dat datgene dat de meeste mensen begeren, zoals rijkdom en macht, het bezitten niet waard is. Als dit echt wordt ervaren en niet met de mond beleden, houdt elke begeerte naar deze zaken op. Maar is dit ook zo? Wanneer alle begeerten voor het zelf verdwenen zijn, kan er misschien toch een verlangen zijn om het resultaat van je werk te zien. Als je iemand helpt, wil je zien in welke mate je hem geholpen hebt en misschien wil je zelfs wel dat hij het ook ziet en je er voor dankbaar is.

Dit is nog steeds begeerte en een gebrek aan vertrouwen. Je moet dus het goede doen omwille van het goede, niet omdat je hoopt op een beloning: *De gedachten die niet het gedachte beogen, maar zichzelf en haar glans, zijn schaduwen. De daad, die niet zint op het*

doel, maar op waardering, heeft lichaam noch oppervlak, bestendigheid noch verschijning. Wie vervuld is van zichzelf, in hem is geen plaats voor God (6).

Deze uitleg laat duidelijk zien wat de grootste blokkade is.

Krishnamurti gaat in dit verband nog in op kleine valkuilen. Je moet op je hoede zijn voor kleine begeerten die in het dagelijkse leven veelvuldig voorkomen. Verlang nooit uit te blinken, of voor knap te worden aangezien. Begeer niet te spreken. Het is goed om weinig te spreken. Nog beter is om niets te zeggen tenzij je er redelijk zeker van bent dat wat je wenst te zeggen waar, vriendelijk en behulpzaam is.

Een andere veel voorkomende begeerte is om je te bemoeien met anderen zaken. Wat iemand doet of zegt, is jouw zaak niet. Je moet leren hem helemaal zijn eigen gang te laten gaan. Voor je zelf eis jij de vrijheid op om te doen wat je gepast acht; diezelfde vrijheid moet je die ander dan ook gunnen.

Die wederzijdse vrijheid houdt geen wetteloosheid in, want je bent verplicht je aan de wetten van het land te houden. Het houdt meer respect voor elkaar in.

Juist gedrag

Het boek *Aan de voeten van de Meester* geeft de volgende gedragskenmerken aan: zelfbeheersing in denken; zelfbeheersing in handelen; verdraagzaamheid; blijmoedigheid; op-één- puntgerichtheid; vertrouwen.

Zelfbeheersing van denken

Waar begeerteloosheid betrekking heeft op het onder beheer staan van het astrale lichaam, gaat het bij denken over het mentale lichaam. Het betekent beheersing van je humeur, beheersing van het denken zelf. Die be-

heersing streeft naar evenwichtigheid; het is een poging om je voor te bereiden op het Pad. Een kalm denkvermogen betekent ook de moed de beproevingen van het Pad onbevreesd te ondergaan. Sta je zelf niet toe bedroefd of neerslachtig te zijn, want het werkt aanstekelijk op anderen. Gebruik je gedachtekracht dagelijks voor goede doeleinden; wees een kracht die met de evolutie meewerkt. Houd je denken vrij van trots, want trots komt slechts uit onwetendheid voort.

Zelfbeheersing in handelen

Als het denken is zoals het behoort te zijn, zul je weinig moeite met je handelen hebben. Bedenk dat denken tot daden moet leiden. Er moet geen luiheid zijn, maar voortdurende activiteit in goed werk. Maar het moet je eigen taak zijn die je volbrengt, niet die van iemand anders. Laat iedereen zijn eigen werk op zijn eigen manier doen. Wees steeds bereid hulp te bieden waar dit nodig is, maar dring jezelf niet op.

Verdraagzaamheid

Je moet volmaakte verdraagzaamheid voelen voor alles en iedereen. Die verdraagzaamheid bereik je alleen maar als je zelf vrij bent van dweepzucht en bijgeloof. Beschouw ieder met welwillendheid, vriendelijkheid en verdraagzaamheid. Aanvaard kritiek. De Dalai Lama zegt in dit verband: Men kan niet veranderen wat men weigert te zien. Als iemand kritiek heeft, luister dan met de grootste aandacht.

Blijmoedigheid

Je karma blijmoedig dragen, van welke aard dit ook moge zijn. Het is niet gemakkelijk het als een eer te beschouwen dat je leed te verduren krijgt. Leed bewijst dat de heren van Karma jou waardig achten om te worden geholpen.

Op- één- punt- gerichtheid

Het enige dat je steeds voor ogen moet houden is het werk van de innerlijke meester te doen, want er is maar één weg naar verlichting. Op- één- punt- gerichtheid betekent ook dat niets je ook maar voor één ogenblik zal mogen afhouden van het Pad dat je hebt betreden. Het is alsof je het pad moet worden om het te gaan.

Vertrouwen

Je moet vertrouwen in je innerlijke meester hebben; je moet vertrouwen hebben in jezelf. Als je hem al hebt leren kennen, dan heb je vertrouwen in hem. Als je hem nog niet kent, dan moet je toch vertrouwen hebben. Zolang er geen volmaakte vertrouwen is, kan er geen volmaakte stroom van liefde en kracht zijn. Je moet vertrouwen in jezelf hebben, want jij bent een vonk van het Universum. Je hebt toegang tot alle kracht van het Universum. Daarom is er niets dat je niet kunt doen.

Liefde

Liefde is de wil tot eenheid, tot eenheid met God. Een ander aspect is dat Liefde ook het verlangen is tot bevrijding uit de eeuwige kringloop van geboorten en dood. Het is niet zozeer verlangen als wil, wilsbesluiten, vastbeslotenheid. Om tot resultaat te komen moet deze je hele wezen vervullen, zodat er geen ruimte over blijft voor enig ander gevoel.

Dit is lastig, maar Krishnamurti doelt op een onvoorwaardelijke vorm van liefde. Deze vorm van liefde is er één zonder eigenliefde. Eigenliefde is vooral bezitsgerichte liefde en verlangt altijd iets terug. Daardoor is de persoon altijd onzeker.

Erich Fromm zegt min of meer hetzelfde in het boek *Een kwestie van heb-*

ben of zijn in deel II – analyse van de twee bestaanswijzen (7). De onvoorwaardelijke liefde echter, is niet op bezit gericht. Deze liefde bestaat in de zekerheid van het zijn.

Van theorie naar praktijk: in het dagelijkse leven kan je er op twee manieren mee omgaan. Ten eerste: je moet er voor zorgen geen enkel levend wezen te kwetsen.

Ten tweede: je moet altijd uitkijken naar een mogelijkheid anderen te helpen. Wat het eerste betreft, niet kwetsen, liggen er veel valkuilen op de loer. Er zijn zeker drie valkuilen die meer schade toebrengen dan al het andere in de wereld: roddel, wreedheid en bijgeloof.

Kijk maar eens wat *roddel* aanricht: je vult je omgeving met slechte gedachten, in plaats van met goede gedachten. Je omgeving neemt dit direct waar – al is het maar in een gevoel van onbehagen. Gesteld dat in die mens echt het kwade aanwezig is, dat je voorstelt, dan voed je het en versterk je het juist. Je vult je eigen verstand met slechte gedachten en zo belemmer je jouw eigen groei.

Met *wreedheid* gaat het evenzo. Een veel gehoord excuus is dat het de gewoonte is om zo te handelen. Bijvoorbeeld de zinloze jacht op wilde dieren. Wreedheid is echter een misdaad en een misdaad houdt niet op een misdaad te zijn, omdat velen haar begaan.

Bijgeloof heeft ook aspecten van wreedheid in zich. Denk bijvoorbeeld aan het slachten van tijgers, omdat de tanden geneeskracht zouden hebben. Bijgeloof zet niet aan tot juist waarnemen en kritisch nadenken.

Krishnamurti zegt: Wil, wijsheid en liefde (8) zijn de drie aspecten van de Logos. Degenen die het Pad willen gaan om te dienen, moeten deze aspecten

ten in de wereld laten zien. De wijsheid stelt je in staat om te helpen; de wil geeft richting aan de wijsheid; de liefde inspireert de wil. Dat zijn de vereisten.

Afsluiting

De woorden van Krishnamurti zijn in deze tijd nog steeds van toepassing. Wie de Boeddha in zich zelf wil laten ontwaken, wie kennis wil maken met de Sleeping Princess, zal zich in moeten spannen en de weg moeten gaan. Waar de oude boeddhistische leer zegt dat je het Ego moet overwinnen, zeggen andere esoterische leringen dat het Ego ons juist is gegeven om te leren!

Ik sluit af met een citaat:

Voor hen die aankloppen:

*Leid mij uit het onwerkelijke naar het
Werkelijke*

*Leid mij uit de duisternis naar het
Licht*

*Leid mij uit de dood naar de
Onsterfelijkheid*

[Brihadaranyaka Upanishad I, 3.28]

Voetnoten

1 Zie onder andere *Het Tibetaanse boek van leven en sterven* – Sogyal Rinpoché

2 Pag 54 *Boeddhisme in het dagelijks leven* – Nathalie Chassérieau – ISBN 978-90-438-2092-9

3 Hoofdstuk 29 uit *Adam and the Kabbalistic Tree* – Ze'v ben Shimon Halevi. ISBN 0-09-119501-2

4 *Drie wegen, één pad* – Uitgeverij der Theosofische Vereniging in Nederland. ISBN 90-6175-088-1

5 *Aan de voeten van de Meester* - Alcyone

6 Pag. 39 *De legende van de Baalsjém* – Martin Buber – Uitgeverij N. Kluwer 1968

7 *Een kwestie van hebben of zijn* – Erich Fromm Uitgeverij Bijleveld ISBN 90-613-156-46

8 In het ritueel van de Internationale Orde van de Tafelronde worden deze begrippen aangeduid met Liefde, Wijsheid en Kracht.

Je moet volmaakte verdraagzaamheid voelen voor
alles en iedereen, en een grote en warme
belangstelling koesteren voor de
geloofsovertuigingen van hen die tot een andere
godsdienst behoren, evenveel als voor die van
jezelf. Want hun godsdienst is een pad naar het
hoogste, net zo goed als de jouwe en om allen te
kunnen helpen, moet je allen begrijpen.

(Aan de Voeten van de Meester)

Voorjaarsdag 19 maart 2011 - 100 jaar Aan de Voeten van de Meester

Het boekje *Aan de Voeten van de Meester* is bij de meeste theosofen, maar ook buiten de Theosofische Vereniging goed bekend. Het werd geschreven in 1909 door de toen 13-jarige Jiddu Krishnamurti en is een weergave van het onderricht dat hij als adolescent ontving van een van de Meesters van Wijsheid. De tekst verscheen voor het eerst in 1910. Vandaar dat de TVN deze voorjaarsdag stelde in het teken van dit 100 jaar oude boekje en hiervoor Christian Vandekerkhove uitnodigde, van wie op 19-03-2011 het *Werkboek "Aan de Voeten van de Meester"* in de boekhandel verscheen. In dit werkboek, net zoals tijdens deze voorjaarsdag, toont Christian aan op welke manieren deze tekst opgevat kan worden, als werkboek voor dagelijks gebruik.

Inderdaad, de reden waarom dit boekje nog steeds in omloop is, heeft vooral te maken met het feit dat het onderricht dat er in beschreven is uiterst toepasbaar is voor mensen van alle tijden, dus ook voor mensen van nu. Dit heeft *Aan de Voeten* dan gemeen met de twee andere ethische klassiekers die vaak in één adem genoemd worden: *Licht op het Pad* (1886) van Mabel Collins en *De Stem*

van de Stille (1889) door Helena P. Blavatsky.

Tijdens de voorjaarsdag, waarvan het dagschema enigszins wijzigde door tussenkomst van de engelen van het verkeer, maakten we in de ochtend opnieuw kennis met een gedeelte van de tekst dat ons kundig werd voorgelezen door Els Rijner, voorzitter van de TVN. Na de lunch kon het programma dan aanvangen met Christian waarbij eerst enige toelichting werd gegeven omtrent de figuur van Krishnamurti en vervolgens het boekje *Aan de Voeten van de Meester* werd gesitueerd binnen wat we zouden kunnen noemen de theosofische inwijdingsliteratuur van die periode.

In het *Werkboek* heeft Christian de verschillende instructieverzen opgevat als aanknopingspunt voor het uitwerken van een behoorlijk aantal oefeningen die ons kunnen helpen bij het werken aan onszelf. Daarbij gaat de aandacht in de eerste plaats naar het leven van alledag. Immers, het is juist dit leven van alledag dat het ware strijdtoneel vormt van het menselijk bestaan. De concrete oefeningen die werden voorgesteld, zijn er voornamelijk op gericht om ons zoveel als mogelijk, zo niet voortdurend, reenschap te geven van onze daden en de motieven waarmee we die daden stellen.

Agenda Nederland

september 2011

17 Amsterdam, nationale studiegroep *De Geheime Leer*

oktober 2011

8 en 9 oktober 2011, najaarsweekend TVN De Eeuwige Moeder met Annine van der Meer en Sabine van Osta

13 t/m 16 Silent Retreat - Thema: *Discovering Silence and its Deeper Aspects; A Meditation Retreat based on HPB Diagram of Meditation*. Met Tran-Thi-Kim-Diêu.

22 Amsterdam, nationale studiegroep *De Mahatma Brieven*

november 2011

19 Amsterdam, nationale studiegroep *De Geheime Leer*

De nationale studiegroepen vinden plaats in de Tolstraat te Amsterdam.

Voor nadere inlichtingen over alle genoemde activiteiten kunt u contact opnemen met de T.V.N.: 020-6765672. Zie ook www.theosofie.nl.

V e r e n i g i n g s n i e u w s

Het wordt al snel duidelijk dat de oefeningen niet de eenvoudigste zijn, ook al lijkt dat op het eerste zicht zo.

De opmerking werd gemaakt dat het misschien toch niet zo'n goed idee is om zichzelf voortdurend gade te slaan, maar om het leven veeleer op zich af te laten komen als een spontaan gebeuren waarop ook spontaan gereageerd kan worden. De ene benadering hoeft daarom echter de andere niet uit te sluiten. Uiteraard is het niet de bedoeling, van geen enkele beoefening trouwens, dat men er dermate door geobsedeerd raakt, dat het leven niet meer leefbaar wordt. Voor ieder individu zal dat verzadigingspunt ook ergens anders liggen. Een gezonde mate van zelfreflectie met betrekking tot het eigen handelen, kan echter niet anders dan de persoonlijke groei en ontwikkeling ten goede komen. En dat is nu net een van de redenen waarom de Meesters van Wijsheid achter de Theosophical Society teksten als *Aan de Voeten van de Meester* aan de wereld schonken.

Het "sacraliseren van de dag" (= het tot iets gewijds maken) is waarschijnlijk het meest bekend en deze oefening

kan waarschijnlijk ook met de meest stabiele regelmaat beoefend worden door iedereen. Een aantal onderdelen van deze oefening, zo niet alle onderdelen ervan, zijn wellicht op een of andere manier terug te vinden in de verschillende religies die onze planeet rijk is.

Zo kunnen we 's ochtends bij het ontwaken bijvoorbeeld danken voor de dag die voor ons ligt en deze telkens weer leren beschouwen als een gelegenheid voor deelname aan en ondersteuning van het Goddelijk Plan, in welke bewoordingen we dit ook voor onszelf wensen uit te drukken. Of overdag, zoals Christian het heeft genoemd "het inlassen van het moment van Sadhana" dat wil zeggen het in de loop van de dag inlassen van een ogenblik van inkeer, om ons toe te staan om onze aandacht te verheffen tot op het zieleniveau door middel van gebed of meditatie. Of het veelal in onbruik geraakte dankgebed voor iedere maaltijd dat eveneens een moment kan zijn om stil te staan... En tenslotte is er nog de avondschoon of retrospectie, de innerlijke oefening voor het slapengaan waarbij we opnieuw danken

Agenda buitenland

oktober 2011

6-12 London, European School of Theosophy, A *Master Key to the Esoteric Tradition, Studies in The Mahatma Letters*, met J. Gordon, dr. D. Roef en dr. P. Sender

november 2011

1-11 Adyar, Meditation and Its Practice, met prof. V.V. Chalam
14 november – 2 december Adyar, The Path of the Spiritual Aspirant, met prof. C.A. Shinde

december 2011

5-16 Adyar, School of the Wisdom, Astrology and the Wisdom Tradition, met R. Lindemann

januari 2012

9 januari – 2 februari 2012 Adyar, School of the Wisdom, Explorations in the Rig Veda, met dr. R. Ravindra

Wist u dat in de Tolstraat 154 te Amsterdam niet alleen het hoofdkantoor van de TVN is gevestigd, maar ook de 'theosofische boekhandel Adyar' en de 'theosofische bibliotheek' met een unieke collectie theosofische, religieuze en esoterische literatuur?

V e r e n i g i n g s n i e u w s

voor de dag die achter ons ligt en er de bijzondere of voor ons frappante momenten van uithalen en nagaan of we steeds vanuit de juiste motivatie hebben gehandeld. De Antwerpse dichteres en theosofe Alice Nahon verwoordde dit als volgt:

*'t Is goed in 't eigen hert te kijken
Nog even vóór het slapen gaan,
Of ik van de dageraad tot avond
Geen enkel hert heb zeer gedaan.*

*Of ik geen ogen heb doen schreien,
Geen weemoed op een wezen lei;
Of ik aan liefdeloze mensen
Een woordeke van liefde zei.*

*En vind ik in het huis mijns herten,
Dat ik één droefenis genas,
Dat ik mijn armen heb gewonden
Rondom één hoofd, dat eenzaam was...;*

*Dan voel ik op mijn jonge lippen,
Die goedheid lijk een avondzoen...
't Is goed in 't eigen hert te kijken
En zó z'n ogen toe te doen.*

Uiteindelijk is het *Werkboek* doorspekt met nog talloze andere concrete oefeningen, gebaseerd op de verzen van wijsheid in *Aan de Voeten van de Meester*. Deze

voorjaarsdag van de TVN heeft alvast opnieuw het potentieel kunnen aantonen van zowel het 100-jarig basiswerk als het *Werkboek* dat tal van krachtige invalshoeken biedt om vanuit een vernieuwde impuls zelf aan de slag te gaan.

Sabine Van Osta

Geheim Den Haag

Op 10 juni 2011 was er in de Koninklijke Bibliotheek in Den Haag een lezingenmiddag met PowerPoint-presentaties ter gelegenheid van het verschijnen van het boek *Geheim Den Haag, Vrijmetseelaarstempels en andere esoterische gebouwen in Den Haag rond 1900* (ISBN 978-94-6010-053-6, 14,95). Het boek is geschreven door de kunsthistorici drs. Audrey Wagtberg Hansen en drs. Andréa A. Kroon. Het is het tweede deel van de *Zakboekjesreeks Den Haag rond 1900*. Eerder verscheen *De speling van het licht. Glas- in -lood in Den Haag rond 1900*. (NB Beide boekjes zijn te leen in onze bibliotheek in de Tolstraat.) Bij de lezingenmiddag van 10 juni waren de bibliothecaris Renger Dijkstra en drie hoofdbestuursleden van de TVN aanwezig. Onze vicevoorzitter Hans van Aurich heeft een bijdrage geleverd aan het onderzoek bij de totstandkoming van dit boekje.

Audrey Wagtberg Hansen gaf de lezing *Communicatie*

Agenda loges en centra

Voor nadere inlichtingen kunt u contact opnemen met de betreffende loges/centra (zie adressenpagina).

september 2011

Amersfoort

26 Leven in de werkelijkheid, inleiding over dit jaartheme

Amsterdam

17 School of the Wisdom' – Adyar, verslag, Ferry van Zalen

24 Inleidende theosofie, gespreksgroep

24 *Yoga sutra's van Patanjali*, groepsstudie

Arnhem

5 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk

12 Hoe leef je theosofie?, lezing, Guus Brohm

19 Hoe leef je jouw overtuiging?, ledenavond

21 *Oude Wijsheid, modern Inzicht*, studie, WP Waller en W Lammers

26 *What kind of brain is needed for meditation*, film Krishnamurti en dialoog, PJ Swagerman

Assen

14 *Geheime Leer*, studieochtend, Bianca Kicken

Den Haag

10 Meditatiediagram van Blavatsky, inleiding met meditatie, Ineke Vrolijk

10 *De Geheime Leer*, cursus, Ineke Vrolijk

12 Opening vh seizoen; alleen voor leden

19 Al Khemet en het Grote Werk, presentatie, Tom Krijgsman

V e r e n i g i n g s n i e u w s

met de "andere zijde", *Spiritualisme in Den Haag rond 1900*. Ze schetste het tijdsbeeld van de periode rond 1900 dat men veelal met behulp van mediums op onderzoek ging naar moeilijk verklaarbare verschijnselen: magnetisme, spiritisme, klopgesten, levitaties, reïncarnatie. Er waren invloeden uit de Verenigde Staten, Het Verenigd Koninkrijk en Indië (de 'stille kracht'). De grenzen van esoterie, vermaak en commercie / fraude lagen soms dicht bij elkaar. (NB Overigens ontmoetten twee van de oprichters van de Theosophical Society, de TS, namelijk H.S. Olcott en Mw. Blavatsky elkaar bij hun gezamenlijk onderzoek naar deze paranormale verschijnselen; in 1875 volgde de oprichting van de TS.)

Anne van Marion van de Internationale Orde der

Gemengde Vrijmetselarij 'Le Droit Humain' belichtte in haar lezing *Vrijmetselarij in Den Haag rond 1900. Mannen en vrouwen in de loge* het ontstaan van de vrijmetselarij, aanvankelijk een mix van christendom en esoterie / gnosis. Annie Besant (die van 1907 tot 1933 internationaal president van de TS was) is heel belangrijk geweest voor de gemengde vrijmetselarij. Alle leden van de eerste vrijmetselaarslogen in Den Haag waren eveneens lid van de Theosofische Vereniging.

De kunsthistorica Marty Bax, onder meer bekend van *Het Web der Schepping, Theosofie en Kunst in Nederland, van Lauweriks tot Mondriaan, sprak over *Jacoba van Heemskerck: vrouwen, kunst, vrijmetselarij en antroposofie in Den Haag rond 1900**.

Andréa Kroon sloot de lezingen af met een vurig betoog voor het behoud van esoterische monumenten, vaak sluitpost op de begroting, waardoor uniek materiaal voor het nageslacht verloren gaat: *Van theosofertempel tot Museum voor Communicatie. Esoterische monumenten in Den Haag rond 1900*.

Daarna werd het eerste exemplaar van dit fraai geïllustreerde boekje aangeboden aan prof. dr. Wouter Hanegraaff, hoogleraar geschiedenis van de Hermetische filosofie en verwante stromingen aan de Universiteit van Amsterdam en

26 *De Geheime Leer (I)*, nieuwe studiegroep, Wim Leys

Eindhoven (Heeze)

Start introductie tot de theosofie, cursus, Georges vd Boorn en Hans v Hout

17 *De Geheime Leer*, studiebijeenkomst

Groningen

12 *De wetenschap van de ziel* (Steiner), studie, Pieter Mellema

26 *De wetenschap van de ziel*, studie

Naarden

6 Pot-luck dinner (St. Michael's House), studie *Het mysterie van het Zelf-Upanishaden*, inleiding, Willy van Vledder

20 *Isha Upanishad*, studie

Rotterdam

20 Al Khemet en het grote werk, voordracht met film, Tom Krijgsman

Zwolle Lanoe

13 Oude beschavingen (Eufraat, Tigris) en Gilgamesj epos, inleiding, Wies Kuiper

oktober 2011

Amersfoort

10 Siva Sutra's, lezing, Ronald Engelse

17 Studieavond

24 Meditatieve avond

Amsterdam

22 Het waarnemen bij Krishnamurti, dvd met dialoog, M. van Kalmthout

Arnhem

3 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk

10 Esoterisch Christendom, lezing, Peter Jan Swagerman

voorzitter van de European Society for the Study of Western Esotericism. (NB Onze bibliothecaris Renger Dijkstra ontvangt regelmatig studenten van deze studierichting in onze unieke bibliotheek in de Tolstraat.)

Els Rijnaker

Najaarsweekend TVN

De Eeuwige Moeder

Naarden, 8 en 9 oktober 2011 met dr. Annine van der Meer en Sabine van Osta

De eeuwige moeder, gewikkeld in haar onzichtbare gewaden, had opnieuw zeven eeuwigheden lang gesluimerd (H.P. Blavatsky, *De Geheime Leer*,

Stanza I, sloka I van *Kosmische Evolutie*).

Op zaterdag 8 oktober 2011 zal Annine van der Meer de dag verzorgen. Hier volgt de titel van haar dag en haar introductie.

De Eeuwige Moeder ontsluit zich, een nadere kennismaking in woord en beeld.

Laat ik me eerst even aan u voorstellen: mijn voornaam is Annine en ik ben vernoemd naar mijn twee grootmoeders van moeders- en vaderskant: de ene heette Anna en de andere Ine. Ik ben een wetenschapper met drie specialismen of bijzondere liefdes.

Als eerste ben ik een godsdiensthistoricus die een academisch leven lang de gnosis en de gnostisch-christelijke Vrouwe Wijsheid of Sophia bestudeerde. Van het één kwam het ander, want de gnostische Sophia bleek een mystieke (verborgen) en esoterische (innerlijke) kant te hebben, die het oerchristendom kleurt en die geworteld blijkt in tempeltradities van het joodse christendom en het oude Jodendom. De gnostisch-christelijke Sophia is mijn eerste grote liefde. Wat aanvankelijk een academische liefde was, werd een liefde voor het leven...

19 *Oude Wijsheid, modern Inzicht*, studie, WP Waller en W Lammers

21 Een Elektrisch Universum, lezing, Mintze van der Velden

31 Ledenvergadering

Assen

12 *Geheime Leer*, studie-ochtend, Bianca Kicken

Den Haag

1 Inleiding in de theosofie, cursus, Wim Leys

3 Mens sana in corpore sano, lezing, Ab Straatman

8 Meditatiediagram van Blavatsky, inleiding met meditatie, Ineke Vrolijk

8 *De Geheime Leer*, cursus, Ineke Vrolijk

10 Giordano Bruno, lezing, Sabine van Osta

15 Inleiding in de theosofie, cursus, Wim Leys

Eindhoven (Heeze)

15 *De Geheime Leer*, studiebijeenkomst

Groningen

10 *De wetenschap van de ziel*, studie

24 *De wetenschap van de ziel*, studie

Leeuwarden (Drachten)

10 *De mens zichtbaar en onzichtbaar*, studie

24 *De mens zichtbaar en onzichtbaar*, studie

Naarden

2 lezing

18 *Kena Upanishad*, studie

Rotterdam

11 *De Geheime Leer*, studieavond, Ineke Vrolijk

U kunt schenkingen doen aan de TVN, aftrekbaar voor uw aangifte inkomstenbelasting.

Ook belastingvrij legateren aan de TVN is een mogelijkheid.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de penningmeester van de TVN.

V e r e n i g i n g s n i e u w s

Omwille van de iconografie en universele symbooltaal van het goddelijk vrouwelijke moest ik me begeven in de kunstgeschiedenis en de vergelijkende symboolkunde van godinnen van oost en west. Toen ging er letterlijk een wereld van samenhangende symbolen voor mij open. Ik ontdekte een oeroud en consistent samenhangend symboolsysteem van het goddelijk vrouwelijke. Ik ontdekte dat achter Maria en Sophia, verder terug in de tijd, de Eeuwige Moeder staat.

Bij deze pionierende zoektocht terug in de tijd stuitte ik op een nieuwe sociale en interdisciplinaire wetenschap der matriarchaatstudie, mijn tweede liefde. Via onder andere archeologie, kunstgeschiedenis en ook het (neo-) Jungiaans gedachtegoed over de bewustzijnsontwikkeling van de mens, wordt nieuw licht geworpen op vergeten aspecten van ons man-vrouwelijke collectieve verleden. Op dit moment maak ik deel uit van een internationaal netwerk van 'goddess scholars' die bijeenkomen op congressen en publiceren. Godin- culturen zijn veelal matriarchaten (egalitaire culturen of 'societies of peace') waar het vrouwelijke in partnerschap met het mannelijke gerespecteerd wordt. Moeder aarde wordt als goddelijk ervaren.

Tot slot wil ik mijn derde en oudste liefde met u delen. Naast godsdiensthistoricus en matriarchaatonderzoeker ben ik ten diepste esotericus. Ik heb ontdekt dat er in zinnen geen groot verschil zit tussen die laatste twee, want in matriarchaten draait het om de ziel, de bezieling en de verbinding tussen hemelen en aarde. Ik ga er vanuit dat de goddelijke Wijsheid de mensheid collectief leidt op het pad naar volledig en geïndividualiseerd Bewust Zijn. Bewust Zijn is: je bewust te zijn van je Ziel. Dat is iets de oude moeders (matres) van het begin (archè), die leiders der mensheid, wisten en waar ze mee werkten. Matriarchaten (mater en archè) zijn culturen waar de moeders centraal staan. Het zijn culturen waarin men werkt(e) vanuit het bewustzijn een ziel te zijn die op aarde op doorreis is. Voor mij is Wijsheid Bewustzijn in manifestatie. Ik leef om Bewust te Worden van Bewust Zijn, de Moeder van het Al, onze Eeuwige Moeder

Als matriarchaatonderzoeker en esotericus ga ik er vanuit dat er een lange wijsheidstraditie is die naarmate de tijden patriarchaliseerden en materialiseerden ondergronds moest gaan en in het geheim moest worden overgeleverd. Er was en bleef licht in de duisternis. Aan het eind van die donkere tunnel staat dan een illustere dochter van Wijsheid die in de

Utrecht

- 7 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk
- 21 Muziek en Mystiek, lezing, Martie Velthuis

Zwolle Lanoe

- 11 Ecologie, studie
- 25 *De Geheime Leer*, studieavond, Wies Kuiper

november 2011

Amersfoort

- 14 Studieavond
- 21 Ledenavond
- 28 Muziek en Mystiek, lezing, Martie Velthuis

Amsterdam

- 19 Mysterie van het zevental, lezing theosofische onderwerpen
- 26 Inleidende theosofie, gespreksgroep
- 26 *Yoga sutra's van Patanjali*, groepsstudie

Arnhem

- 7 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk
- 14 De vrije mens: realiteit of illusie? (1), lezing, Dick Blokker
- 16 *Oude Wijsheid, modern Inzicht*, studie, WP Waller en W Lammers
- 21 De vrije mens: realiteit of illusie? (2), lezing, Pieter Mellema
- 28 *How can the brain transform itself*, film Krishnamurti en dialoog, PJ Swagerman

Assen

- 16 *Geheime Leer*, studieochtend, Bianca Kicken

Den Haag

- 5 Inleiding in de theosofie, cursus, Wim Leys

V e r e n i g i n g s n i e u w s

Victoriaanse mannenmaatschappij waarin zij leeft, spreekt vanuit haar eigen innerlijke wijsheid, die zij -in dienst staand van de bemiddelende functie van het goddelijk vrouwelijke- doorgeeft zoals zoveel orakelende en sjamaniserende priesteressen uit de oude wijsheidstraditie voor haar: ik spreek over Helena Petrovna Blavatsky.

Als dochter van Sophia legt zij, en na haar Annie Besant en Alice Bailey, de grondslag voor haar androgyne en man-vrouwelijke kind, haar zoon-dochter Theo-Sofia en die andere tak aan de bloeiende boom van Wijsheid: de Anthropos-Sofia. Zij legt een belangrijke grondslag voor het spirituele bewustzijn van de Nieuwe Tijd waarin wij nu leven. Daarmee heeft zij het zich ontwikkelende Bewust Zijn van de mensheid een reuze dienst gedaan. Zij heeft opnieuw de evolutie van de ziel centraal gesteld, reïncarnatie wordt een nieuw thema. De grondlegsters van Theo-Sofia staan in een moederlijke, ja sacraal- matriarchale traditie. Zij moederen over ons zielenheil... Zoals op de achtergrond de Moeder der moeders Vrouwe Wijsheid of Sophia dat doet in het grote geheel... Wijsheid denkt inclusief en werkt organisch, procesmatig en holistisch. Zij staat aan de drempel van een nieuwe wereld van vernieuwd en verruimd Bewust Zijn. Haar wens is om zich opnieuw

bekend en bemind te maken en ons een boekje open te doen over de potentie van de ziel. Laat u door Haar inspireren en bezielen... Dan kan Zij zich aan u ontsluiëren...

Het programma op 8 oktober 2011 ziet er als volgt uit:

10.35-11.35 *De Eeuwige Moeder als Vrouwe Wijsheid (Sophia) of Bewust Zijn*, belicht vanuit het gnostische christendom en de nieuwe interdisciplinaire wetenschap der moderne matriarchaatsstudie. Haar vele verschijningsvormen bijvoorbeeld Isis van Egypte, Tara uit Tibet, Quan Yin uit China, Pacha Mama uit Latijns- en Midden Amerika en de Zwarte Madonna van over de hele wereld. Wij kijken naar hun beelden en reciteren hun mantra's. Meditatief moment. Wij bouwen de cirkel. Het gaat van Begin tot Nu. Over de nul, de een, de twee, en de drie. Over Zijn in het hier en nu. Bewust Zijn. Bewust Zijn is universeel. Hier en Nu. Wij bouwen samen bewustzijn naar de Eeuwige Moeder. De cirkel en het kruis met de vier hemelrichtingen en vier continenten: oost, zuid, west en noord.

12.00-13.00 *Vrouwe Wijsheid in de kosmos*. Sophia als Archè of Begin in o.a. de gnostisch-christelijke kosmologie. Over gnosis, androgyne en de zogenaamde Val of de Sprong in duaal bewustzijn. Over Sophia, Eva en Maria

- 12 Meditatiediagram van Blavatsky, inleiding met meditatie, Ineke Vrolijk
- 12 *De Geheime Leer*, cursus, Ineke Vrolijk
- 19 Inleiding in de theosofie, cursus, Wim Leys

Eindhoven (Heeze)

- 19 *De Geheime Leer*, studiebijeenkomst

Groningen

- 7 *De wetenschap van de ziel*, studie
- 21 *De wetenschap van de ziel*, studie

Leeuwarden (Drachten)

- 7 *De mens zichtbaar en onzichtbaar*, studie
- 21 Lezing, Ellen de Grijs

Naarden

- 1 *Shvetashvatara Upanishad (I,II)*, studie
- 15 *Shvetashvatara Upanishad (III,IV)*, studie
- 29 *Shvetashvatara Upanishad (V,VI)*, studie

Rotterdam

- 1 Welke handleiding voor ons leven vinden wij in de theosofie, voordracht, Hugo Verbrugh
- 8 *De Geheime Leer*, studieavond, Ineke Vrolijk
- 15 De wereld ben jij en jij bent de wereld, voordracht, Guus Brohm

Utrecht

- 4 *De Geheime Leer*, studiegroep, Ineke Vrolijk
- 18 De relatie tussen licht en kleur, lezing, Pieter Mellema

Zwolle Lanoe

- 8 De Levensboom, inleiding, Harry Nijhof
- 22 *De Geheime Leer*, studieavond, Wies Kuiper

V e r e n i g i n g s n i e u w s

---

als brengsters van Bewust Zijn. Vrouwe Wijsheid op aarde; over godinculturen en matriarchale samenlevingen en hun diepe verbondenheid met het Leven in alle dimensies. Meditatief moment.

Uitwisselen van ervaringen.
14.05-15.30 *Vrouwe Wijsheid in de overgang van matriarchaat naar patriarchaat*. De joodse Sophia van de Eerste tempel en de Oude Wijsheidstraditie. Van Sophia naar Maria en overeenkomsten in hun iconografie. Wij reciteren hun mantra's.

16.00-17.00 *Vrouwe Wijsheid gaat undercover in de exotische wereldgodsdiensten*. Maar...haar verborgen symbolen wijzen de weg... Over de verborgen symbooltaal van Vrouwe Wijsheid in het Kali Yuga. Vrouwe Wijsheid binnen de wijsheidstraditie tijdens het patriarchaat. Hoe zij zich ontsluit in de 19^e, 20^e en 21^e eeuw. Wijsheid en Helena Blavatsky; eerdere herstel aan Theo-Sofia, miserie en toekomst.

17.00-17.30 Ervaringen uitwisselen rond Theo-Sofia.

20.05-21.30 Film *As it is in Heaven*.

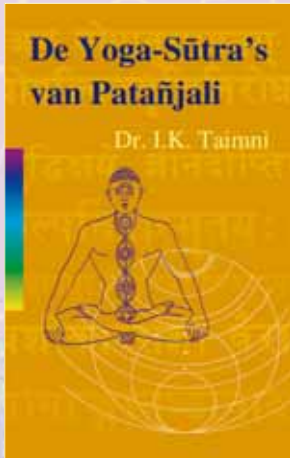
Op zondag 9 oktober 2011 zal Sabine van Osta, voorzitter van de Belgische Loge Witte Lotus te Antwerpen, het thema *De Eeuwige Moeder* benaderen vanuit theosofische invalshoek. Hier volgen haar woorden. In de theosofische literatuur, zoals voorgesteld door Helena P. Blavatsky en haar tijdgenoten ten tijde van de Theosophical Society van het eerste uur en nadien ook door haar opvolgers, vinden we de Eeuwige Moeder vanzelfsprekend met de regelmaat van een klok terug. Er wordt teruggegaan tot aan het oerbegin, het Ene, nog voor er sprake was van manifestatie en dualiteit zoals de mens die bekend zijn, en waarvan we inderdaad door alle tijden en beschavingen heen de weerslag vinden in myriaden aan expressievormen.

Wat wordt er bedoeld met Mûlaprakriti, die notie uit het Hindoeïsme? En is er dan een verband met Svabhavat, de

“plastische essentie” uit het esoterisch boeddhisme? Vanwaar de associatie met “ether” en “water” als het gaat over het Moederprincipe? Dit zijn slechts enkele elementen die de revue zullen passeren in een poging de Eeuwige Moeder te naderen in haar meest abstracte kled. Op zondag nemen we dus als het ware een bad in dat abstracte, datgene waaruit de manifestatie is voortgekomen, in een periodieke wervelwind. We ronden ook deze dag af met een meditatief moment, op zoek naar de Eeuwige Moeder. Noem het een evenwichtsoefening tussen intellect en intuïtie, het gouden span waarmee het de mens gegeven is om boven iedere dualiteit uit te stijgen. Uitgangspunt vormen onder meer *The Secret Doctrine*, *The Classic Work by H.P. Blavatsky*, Abridged & Annotated by Michael Gomes en de geschriften van T. Subba Row, maar ook latere theosofische auteurs zullen niet ontbreken.

Als alles gezegd is over het universum, als de gehele wereld op basis van wetenschappelijke kennis is omgevormd tot een hiërarchische structuur van steeds grotere systemen, blijven we toch achter met een diep gevoel van mysterie.

Chaudhuri

De Yoga-Sutra's van Patañjali

Dr. I.K. Taimini

UTVN, 2010 - 6e geheel herziene druk
ISBN 978 90 6175 075 8
516 blz. incl. verklarende woordenlijst
Gebonden. Prijs € 22,50

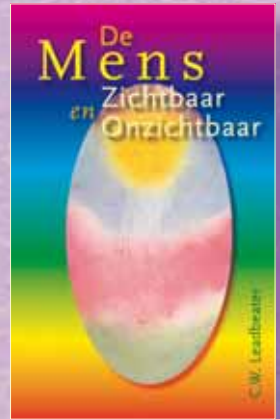
De Mens, Zichtbaar en Onzichtbaar

C.W. Leadbeater / A. Besant

UTVN, 2009
2e geheel herziene druk
ISBN 978 90 6175 090 1
144 blz.+ katern met 30 kleurenplaten gebonden, voorzien van leeslint. Prijs € 20,50

Drie Wegen, één Pad
*De Stem van de Stilte,
Licht op het Pad,
Aan de Voeten van de Meester*
H.P. Blavatsky, M. Collins,
Alcyone (J. Krishnamurti)

UTVN 2006; 224 blz., geb.
ISBN 978 90 6175 088 8
Prijs € 20,50

nieuw!

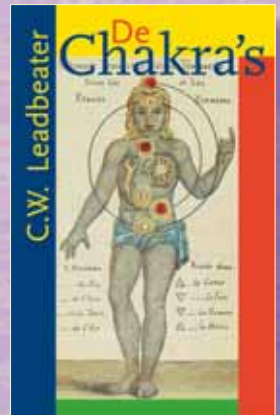

Illusie en Werkelijkheid

J.J. van der Leeuw

UTVN 2011. Een uniek boek over de noodzaak van het overwinnen van illusies en over de toenadering van de werkelijkheid. Voor het eerst in Nederlandse vertaling. Oorspronkelijke titel: *The Conquest of Illusion*. Nadere gegevens omtrent ISBN en de prijs komen in een volgende *Theosofia*.

**verschijnt
in het najaar**

De Chakra's

C.W. Leadbeater

UTVN 2007- 7e druk, met verbeterde illustraties
126 blz., paperback;
ISBN 978 90 6175 074 1
Prijs: € 15,75

Theosofische boekhandel Adyar

Tolstraat 154, 1074 VM Amsterdam
tel. (020) 676 56 72; fax (020) 675 76 57
e-mail: books@theosofie.nl; website: www.theosofie.nl
openingstijden: di. t/m vr. 13.00-17.30, za. 13.00-17.00 uur
een boekenlijst wordt u op aanvraag toegestuurd

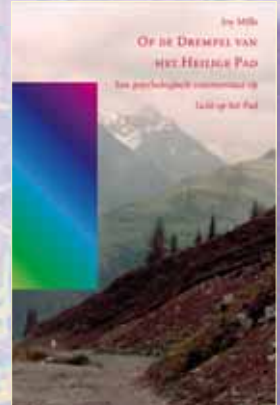

Het Innerlijke Leven van Krishnamurti

Aryel Sanat

UTVN 2005; 416 blz., paperback
ISBN 978 90 6175 085 7
Prijs: € 19,50

Een boek voor iedere geïnteresseerde in de leringen en de persoon van Krishnamurti. Het werpt een verrassend licht op zijn verhouding tot het werk van de inspirators van de Theosofische Vereniging.

Op de Drempel van het Heilige Pad

Een psychologisch commentaar op *Licht op het Pad*
Joy Mills

UTVN 2004; 188 blz., paperback
ISBN 978 90 6175 086 4
Prijs € 13,50

Het idee van een heilig pad is in alle religieuze tradities te vinden. Het gaat uit van een doel dat tal van benamingen heeft:

Zelfrealisatie, verlichting, moksha, satori, bevrijding of redding.

Mills spreekt helder, met ernst en met psychologisch inzicht over zaken die gericht zijn op de serieuze zoekers naar spiritualiteit.

Zij laat zien dat de oude wijsheid nog altijd actueel is.

Zelfrealisatie door liefde

De Bhakti Sūtra van Nārada
I.K. Taimni

UTVN 2002; 83 blz. paperback
ISBN 978 90 6175 076 5
Prijs: € 13,50

Een boek waarin de omtrekken worden geschetst van enkele treffende kenmerken van het pad van toewijding of liefde. Een handleiding voor hen die God willen realiseren door middel van de kracht van de liefde. In 81 aforismen wordt uiteengezet dat het pad van devotie voor de huidige tijd het eenvoudigst is.

Het geheim van Zelfrealisatie

I.K. Taimni

UTVN 1997; 94 blz. paperback
ISBN 978 90 6175 073 4
Prijs: € 11,00

Een bijzonder geschikt boek bij het leren van de kunst van meditatie. In twintig korte aforismen worden diepzinnige begrippen uitgelegd omtrent de ultieme werkelijkheid, haar zelfrealisatie in het geopenbaarde universum, het proces van inperking van oneindig bewustzijn in eindigheid, de weg van begrenzing naar vrijheid, en daarmee verband houdende kwesties.

Doeleinden van de Theosofische Vereniging:

*Het vormen
van een kern van de
universele broederschap der mensheid
zonder onderscheid van ras, geloof,
geslacht, kaste of huidskleur.*

*Het aanmoedigen
van de vergelijkende studie
van godsdienst, wijsbegeerte
en wetenschap.*

*Het onderzoeken van de
onverklaarde wetten in de natuur
en van de vermogens die in de mens
latent aanwezig zijn.*